

UNDANG-UNDANG MALAYSIA

Akta 672

**AKTA PENGURUSAN SISA PEPEJAL DAN
PEMBERSIHAN AWAM 2007**

Tarikh Perkenan Diraja	29 Ogos 2007
Tarikh penyiaran dalam <i>Warta</i>	30 Ogos 2007

Hakcipta Pencetak (H)

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD

Semua Hak Terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula atau disimpan di dalam bentuk yang boleh diperolehi semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada **Percetakan Nasional Malaysia Berhad (Pencetak kepada Kerajaan Malaysia yang dilantik)**.

UNDANG-UNDANG MALAYSIA

Akta 672

AKTA PENGURUSAN SISA PEPEJAL DAN PEMBERSIHAN AWAM 2007

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas, pemakaian dan permulaan kuat kuasa
2. Tafsiran
3. Kerajaan Persekutuan hendaklah mempunyai kuasa eksekutif
4. Perjanjian mengenai perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam

BAHAGIAN II

PENTADBIRAN

5. Pelantikan Ketua Pengarah, Timbalan Ketua Pengarah dan pegawai lain
6. Fungsi dan kuasa Ketua Pengarah
7. Kuasa Menteri untuk memberikan arahan

BAHAGIAN III

KELULUSAN BAGI PEMBINAAN, PENGUBAHAN ATAU PENUTUPAN KEMUDAHAN PENGURUSAN SISA PEPEJAL YANG DITETAPKAN

8. Pembinaan atau perubahan kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan
9. Syor oleh Perbadanan

Seksyen

10. Pemberian atau keengganan memberikan kelulusan
11. Kajian semula kelulusan
12. Permohonan untuk menutup mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan
13. Hak merayu kepada Menteri

BAHAGIAN IV

PERUNTUKAN PELESENAN

14. Kehendak bagi lesen
15. Kuasa untuk mengecualikan daripada kehendak bagi lesen
16. Permohonan untuk lesen
17. Maklumat atau dokumen tambahan
18. Syor oleh Perbadanan
19. Pemberian atau keengganan memberikan lesen
20. Pematuhan syarat lesen
21. Kuasa untuk mengenakan syarat tambahan, mengubah atau membatalkan syarat
22. Pemindahmilikan lesen
23. Penggantungan dan pembatalan lesen
24. Tarikh berkuat kuasa pembatalan lesen
25. Penyerahan balik lesen
26. Pembaharuan lesen
27. Kesan pembatalan, penyerahan balik atau tidak membaharui lesen
28. Daftar lesen
29. Hak merayu kepada Menteri

BAHAGIAN V

CAJ

30. Kuasa untuk mengenakan caj, dsb.
31. Mendapatkan caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal
32. Kegagalan atau keengganan untuk membayar caj, fi atau levi

BAHAGIAN VI

TRIBUNAL PERKHIDMATAN PENGURUSAN SISA PEPEJAL

Seksyen

33. Pengertian “orang yang berkepentingan”
34. Penubuhan Tribunal Perkhidmatan Pengurusan Sisa Pepejal
35. Keanggotaan Tribunal
36. Penjalanan sementara fungsi Pengerusi
37. Pengosongan jawatan
38. Pembatalan pelantikan
39. Peletakan jawatan
40. Pengisian kekosongan
41. Saraan
42. Setiausaha Tribunal dan pegawai lain
43. Persidangan Tribunal
44. Pemulaan prosiding
45. Bidang kuasa Tribunal
46. Batas bidang kuasa
47. Peluasan bidang kuasa melalui perjanjian
48. Peninggalan untuk membawa tuntutan dalam bidang kuasa
49. Kausa tindakan tidak boleh dibahagi
50. Penyingkiran bidang kuasa mahkamah
51. Notis tuntutan dan pendengaran
52. Rundingan penyelesaian
53. Hak untuk hadir pada pendengaran
54. Prosiding hendaklah terbuka
55. Keterangan
56. Tribunal boleh bertindak semasa ketidakhadiran pihak
57. Award Tribunal
58. Rujukan kepada Hakim Mahkamah Tinggi atas persoalan undang-undang
59. Sebab keputusan
60. Perintah dan penyelesaian hendaklah direkodkan secara bertulis
61. Keputusan Tribunal adalah muktamad
62. Penalti jenayah kerana kegagalan mematuhi

Seksyen

63. Tatacara jika tiada peruntukan dibuat
64. Ketiadaan bentuk
65. Pelupusan dokumen, dsb.
66. Tindakan atau peninggalan yang dibuat dengan suci hati
67. Peraturan-peraturan berkenaan dengan Tribunal

BAHAGIAN VII

PENGAMBILALIHAN KAWALAN

68. Tafsiran
69. Pemegang lesen hendaklah memaklumkan Perbadanan
70. Tindakan Perbadanan berkenaan dengan pemegang lesen dalam hal keadaan tertentu

BAHAGIAN VIII

KAWALAN KE ATAS PENGHASIL SISA PEPEJAL DAN ORANG YANG
MEMILIKI SISA PEPEJAL TERKAWAL

71. Larangan terhadap pelonggokan, pengolahan, dsb., sisa pepejal terkawal tanpa kebenaran
72. Larangan terhadap pelepasan sisa pepejal terkawal yang tidak dibenarkan
73. Sisa pepejal hendaklah diletakkan di dalam bekas atau di tapak pelonggokan sisa pepejal terkawal
74. Kuasa untuk mengarahkan supaya sisa pepejal terkawal diasingkan, dikendalikan dan distorkan
75. Kuasa untuk mengarahkan supaya sisa pepejal terkawal dialihkan
76. Kuasa untuk mengarahkan supaya sisa pepejal terkawal yang dilonggokkan atau dilupuskan dengan menyalahi undang-undang dialihkan
77. Kesalahan kerana menyebabkan kerosakan kepada kenderaan, bekas atau kemudahan pengurusan sisa pepejal lain

BAHAGIAN IX

PERUNTUKAN PENGUATKUASAAN

78. Pegawai diberi kuasa
79. Kuasa penguatkuasaan
80. Kuasa penyiasatan

Seksyen

81. Menggeledah dan menyita dengan waran
82. Menggeledah dan menyita tanpa waran
83. Capaian kepada data berkomputer
84. Kuasa untuk memberhentikan, menggeledah dan menyita kenderaan
85. Senarai benda yang disita
86. Pemulangan sementara harta, dsb., yang disita
87. Kuasa untuk menghendaki kehadiran orang yang mempunyai pengetahuan tentang kes
88. Pemeriksaan orang yang mempunyai pengetahuan tentang kes
89. Kebolehterimaan pernyataan
90. Pelucuthakan atau pelepasan harta, dsb., yang disita
91. Kos bagi memegang kelengkapan, dsb., yang disita
92. Tiada kos atau ganti rugi yang berbangkit daripada penyitaan boleh didapatkan
93. Halangan
94. Pengkompaunan kesalahan
95. Pemulaan pendakwaan
96. Kesalahan oleh pertubuhan perbadanan
97. Penyampaian dokumen
98. Ketidaktepatan dalam dokumen
99. Kebertanggungan pemindah hakmilik
100. Kemudahan pengurusan sisa pepejal yang dipasang atau dibina tanpa kebenaran sebelum permulaan kuat kuasa Akta ini

BAHAGIAN X

PENGURANGAN DAN MENDAPATKAN SEMULA
SISA PEPEJAL TERKAWAL

101. Pengurangan, penggunaan semula dan pengitaran semula sisa pepejal terkawal
102. Sistem terima balik dan sistem bayaran balik deposit

BAHAGIAN XI

AM

103. Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam

Seksyen

- 104. Kuasa untuk mengecualikan
- 105. Perlindungan Ketua Pengarah dan pegawai lain
- 106. Bidang kuasa untuk membicarakan kesalahan
- 107. Penalti am
- 108. Peraturan-peraturan

BAHAGIAN XII

KECUALIAN DAN PERALIHAN

- 109. Kecualian dan peralihan
- 110. Perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam sedia ada
- 111. Perjanjian dan perjanjian tambahan sedia ada
- 112. Kemudahan pengurusan sisa pepejal sedia ada

UNDANG-UNDANG MALAYSIA**Akta 672****AKTA PENGURUSAN SISA PEPEJAL DAN
PEMBERSIHAN AWAM 2007**

Suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi dan mengawal selia pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam bagi maksud menyenggarakan kebersihan yang sepatutnya dan bagi perkara-perkara yang bersampingan dengannya.

[]

BAHAWASANYA kebersihan ialah perkara dalam Senarai Bersama dalam Jadual Kesembilan kepada Perlembagaan Persekutuan:

DAN BAHAWASANYA perkara-perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam ditadbirkan sekarang ini oleh pelbagai pihak berkuasa tempatan:

DAN BAHAWASANYA adalah suai manfaat bagi maksud memastikan keseragaman undang-undang dan dasar untuk membuat undang-undang bagi pengawalan dan pengawalseliaan sepatutnya perkara-perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam di seluruh Semenanjung Malaysia dan Wilayah-Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan:

DAN BAHAWASANYA adalah juga suai manfaat bahawa peruntukan dibuat untuk memberikan kuasa eksekutif kepada Persekutuan bagi perkara-perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal terkawal dan pembersihan awam di seluruh Semenanjung Malaysia dan Wilayah-Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan:

MAKA, OLEH YANG DEMIKIAN, mengikut Fasal (1) Perkara 74 dan Fasal (2) Perkara 80 Perlembagaan Persekutuan, **DIPERBUAT** oleh Parlimen Malaysia seperti yang berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas, pemakaian dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Akta ini bolehlah dinamakan Akta Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007.

(2) Akta ini terpakai bagi Semenanjung Malaysia dan Wilayah-Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan.

(3) Akta ini mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Menteri melalui pemberitahuan dalam *Warta* dan Menteri boleh menetapkan tarikh-tarikh yang berlainan—

- (a) bagi permulaan kuat kuasa Akta ini di bahagian-bahagian yang berlainan di Semenanjung Malaysia dan Wilayah-Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan;
- (b) bagi permulaan kuat kuasa peruntukan-peruntukan yang berlainan Akta ini; atau
- (c) bagi permulaan kuat kuasa peruntukan-peruntukan yang berlainan Akta ini di bahagian-bahagian yang berlainan di Semenanjung Malaysia dan Wilayah-Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan.

Tafsiran

2. Dalam Akta ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

“ditetapkan”, melainkan jika dinyatakan sebaliknya, ertinya ditetapkan melalui peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini;

“jalan awam” ertinya mana-mana jalan awam yang sedang diperbaiki atau disenggarakan oleh pihak berkuasa tempatan atau yang telah dipindahkan hakmilik kepada atau telah terletak hak

pada pihak berkuasa tempatan di bawah mana-mana undang-undang bertulis dan termasuklah mana-mana jalan, medan, halaman, jalan kecil, lorong, jambatan, siar kaki, haluan jejak, jalan enam kaki, jalan lalu, terowong, hentian sebelah, persimpangan, bulatan, pulau pembahagi lalu lintas, pembahagi jalan, lorong lalu lintas, lorong memotong, lorong perlahan, bahu jalan, jalur median, laluan atas, laluan bawah, jalan tuju, tanjakan masuk atau keluar sama ada jalan tembus atau tidak, yang orang awam berhak lalu, tetapi tidak termasuk mana-mana jalan Persekutuan, jalan Negeri, lebuh raya, jambatan, terowong atau apa-apa yang bersambung kepada jalan itu yang disenggarakan dan dijaga oleh mana-mana pihak berkuasa Persekutuan atau Negeri atau mana-mana orang persendirian atau badan persendirian;

“kacau ganggu” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam seksyen 2 Akta Kerajaan Tempatan 1976 [*Akta 171*];

“kemudahan pengurusan sisa pepejal” ertinya mana-mana tanah, loji tetap atau bergerak dan sistem yang menggabungkan struktur, kelengkapan yang digunakan atau dimaksudkan untuk digunakan bagi mengendalikan, menstor, mengasingkan, mengangkut, memindahkan, memproses, mengitar semula, mengolah dan melupuskan sisa pepejal terkawal dan termasuklah stesen pemindahan, tapak pelupusan, tambak tanah kebersihan, loji penunu dan loji pengolahan haba lain, loji pengitar semula dan loji pengkomposan;

“Ketua Pengarah” ertinya Ketua Pengarah Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam yang dilantik di bawah seksyen 5;

“mengitar semula” ertinya untuk memungut dan mengasingkan sisa pepejal bagi maksud menghasilkan keluaran;

“Menteri” ertinya Menteri yang dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab bagi pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam;

“pasar” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam seksyen 2 Akta Kerajaan Tempatan 1976;

“pegawai diberi kuasa” ertinya mana-mana pegawai yang dilantik di bawah seksyen 5, pegawai mana-mana pihak berkuasa tempatan sebagaimana yang ditakrifkan dalam Akta Kerajaan Tempatan 1976 atau pegawai Perbadanan yang diberi kuasa secara bertulis oleh Ketua Pengarah bagi maksud Akta ini;

“pelupusan” ertinya pelupusan apa-apa sisa pepejal melalui apa-apa jua cara termasuk pemusnahan, penunuan, pelonggokan atau pengkomposan;

“pemegang lesen” ertinya seseorang yang dilesenkan di bawah Akta ini;

“pemunya” —

(a) berhubung dengan mana-mana premis, ertinya—

- (i) tuan punya berdaftar premis itu; atau
- (ii) penerima pajak, termasuk penerima pajak kecil, premis itu sama ada berdaftar atau tidak;

(b) berhubung dengan mana-mana bangunan yang dipecah bahagi ertinya—

- (i) tuan punya berdaftar sesuatu petak yang dipegang di bawah hakmilik strata yang berasingan;
- (ii) penerima pajak, termasuk penerima pajak kecil, bangunan yang dipecah bahagi sama ada berdaftar atau tidak; atau
- (iii) perbadanan pengurusan atau mana-mana badan lain yang seumpamanya yang diluluskan di bawah mana-mana undang-undang bertulis dan mana-mana tuan punya subsidiari;

(c) ertinya ejen atau pemegang amanah mana-mana orang yang diperihalkan dalam perenggan (a) dan subperenggan (b)(i) atau, jika orang itu tidak dapat dikesani atau sudah mati, wakil dirinya di sisi undang-undang.

(d) jika premis itu merupakan sebahagian daripada suatu pembangunan yang baginya hakmilik yang berasingan dikehendaki dipohon di bawah mana-mana undang-undang bertulis yang sedang berkuat kuasa tetapi hakmilik yang berasingan belum dikeluarkan lagi, ertinya—

- (i) orang yang dengannya pemaju telah membuat apa-apa perjanjian bagi pembelian lot atau petak yang terkandung dalam premis itu; atau
- (ii) orang yang kepadanya harta itu telah diserahkan dan penyerahkannya telah diberitahukan kepada pemaju;

- (e) berhubung dengan mana-mana premis di mana kerja-kerja binaan sedang dijalankan, termasuklah pemaju;
- (f) berhubung dengan harta bersama mana-mana bangunan yang didirikan di atas tanah yang terkandung dalam pelan pecah bahagian strata yang diluluskan oleh pihak berkuasa berwibawa, termasuklah—
 - (i) perbadanan pengurusan atau mana-mana orang yang mempunyai kawalan ke atas bangunan itu;
 - (ii) mana-mana ejen atau pekhidmat yang dilantik oleh perbadanan pengurusan itu atau mana-mana orang yang mempunyai kawalan ke atas bangunan itu;
 - (iii) mana-mana orang, badan atau pentadbir yang dilantik menurut Akta Hakmilik Strata 1985 [*Akta 318*] untuk menjalankan kuasa, atau menjalankan kuasa bagi, perbadanan pengurusan itu; atau
 - (iv) mana-mana orang atau badan yang dilantik menurut Akta Bangunan dan Harta Bersama (Penyenggaraan dan Pengurusan) 2007 [*Akta 663*]; atau
- (g) berhubung dengan apa-apa kenderaan, ertinya pemunya berdaftar kenderaan itu;

“penghasil sisa pepejal” ertinya mana-mana orang yang menghasilkan sisa pepejal terkawal;

“penghuni”—

- (a) ertinya orang yang menghuni atau mengawal mana-mana premis; dan
- (b) berhubung dengan premis yang bahagiannya yang berlainan dihuni oleh orang yang berlainan, ertinya masing-masing orang yang menghuni atau mengawal setiap bahagian premis;

“Perbadanan” ertinya Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam yang ditubuhkan di bawah Akta Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam 2007 [*Akta 673*];

“perkhidmatan pengurusan pembersihan awam” ertinya perkhidmatan yang berikut:

- (a) membersihkan jalan awam, tempat awam, tandas awam dan longkang awam;

- (b) membersihkan—
 - (i) pusat penjaja kecuali medan makan yang dipunyai dan disenggarakan secara persendirian; dan
 - (ii) pasar kecuali pasar yang dipunyai dan disenggarakan secara persendirian;
- (c) membersihkan sisa pepejal terkawal yang dibuang dengan menyalahi undang-undang di atas jalan awam dan di tempat awam;
- (d) membersihkan pantai;
- (e) memotong rumput di tepi bebendul jalan awam;
- (f) memotong rumput di tempat awam; dan
- (g) mengalihkan bangkai,

tetapi tidak termasuk pelandskapan dan penyenggaraan jalan awam dan tempat awam;

“perkhidmatan pengurusan sisa pepejal” ertinya pengasingan, penstoran, pemungutan, pengangkutan, pemindahan, pemprosesan, pengitaran semula, pengolahan dan pelupusan sisa pepejal terkawal;

“pihak berkuasa tempatan”—

- (a) ertinya mana-mana pihak berkuasa tempatan yang ditubuhkan atau disifatkan telah ditubuhkan di bawah Akta Kerajaan Tempatan 1976;
- (b) berhubung dengan Wilayah Persekutuan Labuan, ertinya pihak berkuasa tempatan yang ditubuhkan di bawah Ordinan Kerajaan Tempatan 1961, Sabah, yang berkuat kuasa di Wilayah Persekutuan Labuan sebagaimana yang diubahsuaikan oleh Perintah Wilayah Persekutuan Labuan (Pengesahan Ordinan Kerajaan Tempatan) 1984 [*P.U. (A) 169/1984*];
- (c) berhubung dengan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, ertinya Datuk Bandar Kuala Lumpur yang dilantik di bawah seksyen 3 Akta Ibu Kota Persekutuan 1960 [*Akta 190*]; dan
- (d) termasuklah mana-mana orang atau kumpulan orang yang dilantik atau diberi kuasa di bawah mana-mana undang-undang bertulis untuk menjalankan dan melaksanakan

kuasa dan fungsi yang diberikan dan dikenakan ke atas pihak berkuasa tempatan di bawah mana-mana undang-undang bertulis;

“premis” termasuklah rumah, bangunan, tanah, isemen walau apa pun jenis pemegangannya, sama ada terbuka atau tertutup, sama ada dengan binaan atau tidak, sama ada awam atau persendirian, dan sama ada disenggarakan di bawah pihak berkuasa berkanun atau tidak;

“pusat pengitaran semula” ertinya suatu tempat di mana orang awam boleh sama ada meletakkan atau menjual sisa pepejal yang boleh dikitar semula;

“sisa pepejal” termasuklah—

- (a) apa-apa bahan sekerap atau benda lebihan lain yang tidak dikehendaki atau keluaran yang ditolak yang timbul daripada penggunaan apa-apa proses;
- (b) apa-apa benda yang dikehendaki dilupuskan kerana sudah pecah, lusuh, tercemar atau selainnya rosak; atau
- (c) apa-apa bahan lain yang mengikut Akta ini atau mana-mana undang-undang bertulis lain dikehendaki oleh pihak berkuasa supaya dilupuskan,

tetapi tidaklah termasuk buangan terjadual sebagaimana yang diperihalkan di bawah Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 [*Akta 127*], kumbahan sebagaimana yang ditakrifkan dalam Akta Industri Perkhidmatan Air 2006 [*Akta 655*] atau sisa radioaktif sebagaimana yang ditakrifkan dalam Akta Pelesenan Tenaga Atom 1984 [*Akta 304*];

“sisa pepejal awam” ertinya apa-apa sisa pepejal yang dihasilkan oleh tempat awam, yang di bawah penyeliaan atau kawalan mana-mana pihak berkuasa tempatan;

“sisa pepejal import” ertinya apa-apa sisa pepejal yang dihasilkan di negara lain dan diimport ke Malaysia untuk diproses atau dilupuskan;

“sisa pepejal isi rumah” ertinya apa-apa sisa pepejal yang dihasilkan oleh sesuatu isi rumah, dan daripada jenis yang biasanya dihasilkan oleh atau dikeluarkan oleh mana-mana premis apabila dihuni sebagai rumah kediaman, dan termasuklah sisa taman;

“sisa pepejal keinstitutional” ertinya apa-apa sisa pepejal yang dihasilkan oleh—

- (a) mana-mana premis yang diluluskan di bawah mana-mana undang-undang bertulis atau oleh Pihak Berkuasa Negeri untuk digunakan keseluruhan atau sebahagian besarnya bagi maksud sembahyang atau bagi khairat;
- (b) mana-mana premis yang dihuni oleh mana-mana jabatan Kerajaan Persekutuan atau Negeri, mana-mana pihak berkuasa tempatan atau mana-mana badan berkanun;
- (c) mana-mana premis pendidikan;
- (d) mana-mana kemudahan jagaan kesihatan termasuklah hospital, klinik dan pusat kesihatan; atau
- (e) mana-mana premis yang digunakan sebagai zoo awam, muzium awam, perpustakaan awam dan rumah anak yatim;

“sisa pepejal khas” ertinya apa-apa jenis sisa pepejal terkawal yang ditetapkan yang—

- (a) berbahaya atau boleh membahayakan kesihatan awam; atau
- (b) sukar untuk diolah, disimpan atau dilupuskan,

sehingga peruntukan khas dikehendaki bagi menguruskannya;

“sisa pepejal komersial” ertinya apa-apa sisa pepejal yang dihasilkan daripada apa-apa aktiviti komersial;

“sisa pepejal pembinaan” ertinya apa-apa sisa pepejal yang dihasilkan daripada apa-apa aktiviti pembinaan atau perobohan, termasuk kerja pemajuan, penyediaan, pembaikan atau pengubahan;

“sisa pepejal perindustrian” ertinya apa-apa sisa pepejal yang dihasilkan daripada apa-apa aktiviti perindustrian;

“sisa pepejal terkawal” ertinya apa-apa sisa pepejal yang tergolong dalam mana-mana kategori yang berikut:

- (a) sisa pepejal komersial;
- (b) sisa pepejal pembinaan;
- (c) sisa pepejal isi rumah;

- (d) sisa pepejal perindustrian;
- (e) sisa pepejal keinstitusian;
- (f) sisa pepejal import;
- (g) sisa pepejal awam; atau
- (h) sisa pepejal yang ditetapkan dari semasa ke semasa;

“sisa pepejal yang boleh dikitar semula” ertinya sisa pepejal terkawal yang sesuai untuk dikitar semula sebagaimana yang ditetapkan;

“tarikh ditetapkan” ertinya tarikh Akta ini atau bahagian Akta ini mula berkuat kuasa;

“tempat awam” ertinya mana-mana ruang terbuka, tempat letak kereta, taman, tempat atau medan rekreasi dan bersuka-suka, sama ada terkepung atau tidak, yang dikhaskan atau diuntukkan bagi kegunaan awam atau yang kepadanya orang ramai mempunyai akses pada bila-bila masa;

“Tribunal” ertinya Tribunal Perkhidmatan Pengurusan Sisa Pepejal yang ditubuhkan di bawah seksyen 34.

Kerajaan Persekutuan hendaklah mempunyai kuasa eksekutif

3. Kerajaan Persekutuan hendaklah, apabila Akta ini mula berkuat kuasa, mempunyai kuasa eksekutif berkenaan dengan segala perkara yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam di seluruh Semenanjung Malaysia dan Wilayah-Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Labuan.

Perjanjian mengenai perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam

4. Walau apa pun peruntukan mana-mana undang-undang bertulis yang berlawanan, Kerajaan Persekutuan hendaklah, apabila Akta ini mula berkuat kuasa, mempunyai kuasa untuk membuat apa-apa perjanjian dengan mana-mana orang yang memberi kuasa kepada

orang itu untuk mengusahakan, menguruskan, mengendalikan dan menjalankan apa-apa perkhidmatan pengurusan sisa pepejal atau perkhidmatan pengurusan pembersihan awam di bawah Akta ini.

BAHAGIAN II

PENTADBIRAN

Pelantikan Ketua Pengarah, Timbalan Ketua Pengarah dan pegawai lain

5. (1) Menteri hendaklah melantik seorang Ketua Pengarah Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam, yang hendaklah mengetuai suatu jabatan, daripada kalangan anggota perkhidmatan awam selama apa-apa tempoh dan atas apa-apa terma dan syarat sebagaimana yang dinyatakan dalam surat cara pelantikan itu.

(2) Menteri hendaklah melantik apa-apa bilangan Timbalan Ketua Pengarah Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam sebagaimana yang perlu bagi maksud Akta ini daripada kalangan anggota perkhidmatan awam yang hendaklah, tertakluk kepada kawalan dan arahan Ketua Pengarah, mempunyai kuasa dan fungsi Ketua Pengarah, selain kuasa perwakilan yang disebut dalam subseksyen (4).

(3) Menteri hendaklah melantik apa-apa bilangan Pengarah, Timbalan Pengarah, Penolong Pengarah dan pegawai lain sebagaimana yang perlu bagi maksud Akta ini daripada kalangan anggota perkhidmatan awam yang hendaklah tertakluk kepada kawalan, arahan dan penyeliaan Ketua Pengarah.

(4) Ketua Pengarah boleh, berhubung dengan apa-apa perkara atau golongan perkara tertentu, secara bertulis di bawah tandatangannya, mewakilkan segala atau mana-mana kuasa atau fungsinya di bawah Akta ini, kecuali kuasa pewakilannya, kepada mana-mana Pengarah, Timbalan Pengarah, Penolong Pengarah, atau pegawai lain termasuk mana-mana pegawai pihak berkuasa tempatan atau mana-mana pegawai Perbadanan.

(5) Suatu perwakilan di bawah subseksyen (4) boleh dibatalkan pada bila-bila masa oleh Ketua Pengarah dan tidak menghalang Ketua Pengarah daripada menjalankan kuasa atau melaksanakan fungsi yang diwakilkan di bawah subseksyen itu.

Fungsi dan kuasa Ketua Pengarah

6. (1) Tanpa menjejaskan mana-mana fungsi lain yang diberikan kepada Ketua Pengarah oleh Akta ini, Ketua Pengarah hendaklah mempunyai fungsi yang berikut:

- (a) untuk mencadangkan, selepas mengambil kira syor daripada Perbadanan, dasar, rancangan dan strategi berkenaan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam kepada Menteri;
- (b) untuk merumuskan, selepas mengambil kira syor daripada Perbadanan, rancangan bagi pengurusan sisa pepejal termasuk lokasi, jenis dan saiz kemudahan pengolahan baru, kawasan lingkungan kemudahan pengurusan sisa pepejal, skim pengurusan sisa pepejal untuk membekalkan sisa pepejal terkawal kepada kemudahan pengurusan sisa pepejal dan jangka masa bagi pelaksanaan rancangan itu;
- (c) untuk menetapkan, selepas mengambil kira syor daripada Perbadanan, standard, spesifikasi dan tataamalan yang berhubungan dengan mana-mana aspek perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam;
- (d) untuk melaksanakan fungsi pengawalseliaan yang dinyatakan dalam Akta ini dan mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini;
- (e) untuk memberikan lesen dan kelulusan di bawah Akta ini; dan
- (f) untuk menjalankan apa-apa aktiviti lain bagi maksud menjalankan, atau berkaitan dengan, pelaksanaan fungsinya di bawah Akta ini.

(2) Ketua Pengarah hendaklah mempunyai segala kuasa sebagaimana yang perlu bagi, atau berkaitan dengan, atau bersampingan dengan, pelaksanaan fungsinya di bawah Akta ini.

Kuasa Menteri untuk memberikan arahan

7. Menteri boleh memberikan kepada Ketua Pengarah arahan yang bersifat am yang selaras dengan peruntukan Akta ini yang berhubungan dengan perjalanan kuasa dan pelaksanaan fungsi Ketua Pengarah dan Ketua Pengarah hendaklah melaksanakan arahan itu.

BAHAGIAN III

KELULUSAN BAGI PEMBINAAN, PENGUBAHAN ATAU PENUTUPAN
KEMUDAHAN PENGURUSAN SISA PEPEJAL YANG DITETAPKAN**Pembinaan atau perubahan kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan**

8. (1) Tiada seorang pun boleh membina mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan melainkan jika pelan atau spesifikasi yang berkaitan yang menghendaki kelulusan Ketua Pengarah telah diluluskan terlebih dahulu secara bertulis oleh Ketua Pengarah.

(2) Tiada seorang pun boleh mengusahakan apa-apa perubahan mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan yang boleh—

- (a) menyentuh prestasi kemudahan pengurusan sisa pepejal;
- (b) mendatangkan kesan buruk terhadap alam sekitar;
- (c) menghalang kualiti dan tahap perkhidmatan pengurusan sisa pepejal;
- (d) memudaratkan kesihatan awam; atau
- (e) menyentuh keseluruhan perancangan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal,

melainkan jika pelan atau spesifikasi yang berkaitan yang menghendaki kelulusan Ketua Pengarah telah diluluskan terlebih dahulu secara bertulis oleh Ketua Pengarah.

(3) Sesuatu permohonan untuk mendapatkan kelulusan Ketua Pengarah di bawah subseksyen (1) dan (2) hendaklah dikemukakan kepada Perbadanan.

(4) Sebagai tambahan kepada apa-apa kehendak lain di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain, Perbadanan boleh menghendaki mana-mana orang yang ingin mendapatkan kelulusan Ketua Pengarah di bawah subseksyen (1) atau (2) untuk mengemukakan kepada Perbadanan apa-apa maklumat dan dokumen mengikut bentuk dan cara dan dalam masa yang ditetapkan.

(5) Jika seseorang tidak mematuhi subseksyen (4), permohonan orang itu untuk mendapatkan kelulusan hendaklah disifatkan telah ditarik balik tanpa menyentuh hak orang itu untuk mengemukakan permohonan yang baru.

(6) Perbadanan boleh memberikan arahan bertulis kepada orang yang ingin mendapatkan kelulusan Ketua Pengarah di bawah subseksyen (1) dan (2) berkenaan dengan pematuhan Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini.

(7) Orang yang kepadanya apa-apa arahan bertulis diberikan di bawah subseksyen (6) hendaklah mematuhi arahan bertulis itu dan jika perlu, meminda pelan dan spesifikasi itu dengan sewajarnya dan mengemukakan semula pelan dan spesifikasi yang telah dipinda kepada Perbadanan mengikut cara dan dalam masa yang dinyatakan oleh Perbadanan.

(8) Jika orang yang disebut dalam subseksyen (7) tidak mematuhi arahan bertulis Perbadanan, permohonan orang itu hendaklah disifatkan telah ditarik balik tanpa menyentuh hak orang itu untuk mengemukakan permohonan yang baru.

(9) Seseorang yang —

- (a) membina atau mengubah mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan tanpa pelan dan spesifikasi yang menghendaki kelulusan Ketua Pengarah telah diluluskan terlebih dahulu secara bertulis oleh Ketua Pengarah; atau
- (b) membina atau mengubah mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan tidak mengikut pelan dan spesifikasi yang diluluskan,

melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya.

(10) Jika suatu kesalahan dibuktikan di bawah subseksyen (9), mahkamah hendaklah membuat suatu perintah yang menghendaki orang itu untuk mengubah kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan supaya mematuhi pelan dan spesifikasi yang diluluskan dalam tempoh yang dinyatakan dalam perintah itu dan jika orang itu tidak mematuhi perintah itu, orang itu melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak

melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya dan dalam hal suatu kesalahan yang berterusan, boleh didenda tidak melebihi lima ribu ringgit bagi tiap-tiap hari atau sebahagian daripada sehari kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

Syor oleh Perbadanan

9. (1) Perbadanan hendaklah dalam masa enam puluh hari dari penerimaan permohonan di bawah subseksyen 8(3), mengemukakan suatu syor bertulis kepada Ketua Pengarah tentang sama ada atau tidak kelulusan patut diberikan kepada orang yang ingin mendapatkan kelulusan Ketua Pengarah di bawah subseksyen 8(1) atau (2).

(2) Syor bertulis Perbadanan hendaklah menyatakan sebab bagi syornya dan apa-apa syarat khas yang patut dikenakan ke atas orang itu jika Perbadanan mengesyorkan kepada Ketua Pengarah supaya kelulusan diberikan.

Pemberian atau keengganan memberikan kelulusan

10. (1) Ketua Pengarah boleh, selepas menimbangkan permohonan untuk mendapatkan kelulusan di bawah subseksyen 8(1) atau (2) dan dengan mengambil kira dengan sewajarnya syor Perbadanan di bawah seksyen 9, memberikan kelulusan atau enggan untuk memberikan kelulusan.

(2) Dalam memberikan kelulusan kepada orang yang disebut di bawah subseksyen 8(1) atau (2), Ketua Pengarah boleh mengenakan apa-apa terma dan syarat yang difikirkannya patut.

(3) Keputusan Ketua Pengarah untuk memberikan atau tidak memberikan kelulusan hendaklah disampaikan kepada orang yang disebut di bawah subseksyen 8(1) atau (2) secepat yang dapat dilaksanakan.

Kajian semula kelulusan

11. (1) Perbadanan boleh dari semasa ke semasa mengemukakan syor bertulis kepada Ketua Pengarah tentang sama ada kelulusan yang diberikan di bawah seksyen 10 patut dikaji semula.

(2) Ketua Pengarah boleh, dengan mengambil kira dengan sewajarnya syor Perbadanan di bawah subseksyen (1), mengkaji semula kelulusan yang diberikan di bawah seksyen 10 jika Ketua Pengarah berpuas hati bahawa kemudahan pengurusan sisa pepejal yang diluluskan tidak menepati apa-apa kehendak mengenai kesan alam sekitar, kualiti dan tahap perkhidmatan pengurusan sisa pepejal atau kesihatan awam.

(3) Ketua Pengarah boleh menyampaikan kepada pemunya atau penghuni kemudahan pengurusan sisa pepejal yang diluluskan itu suatu notis bertulis mengenai niatnya untuk menghendaki pemunya atau penghuni supaya memohon suatu kelulusan yang baru.

(4) Ketua Pengarah hendaklah memberi pemunya atau penghuni suatu peluang untuk membuat penghujahan bertulis dalam tempoh yang dinyatakan dalam notis bertulis itu yang hendaklah tidak kurang daripada tiga puluh hari.

(5) Selepas habis tempoh yang dinyatakan dalam notis itu, Ketua Pengarah hendaklah, selepas menimbangkan apa-apa penghujahan bertulis yang dibuat oleh pemunya atau penghuni itu dan dengan mengambil kira dengan sewajarnya syor Perbadanan, memutuskan sama ada atau tidak untuk menghendaki pemunya atau penghuni itu supaya membuat permohonan yang baru.

(6) Ketua Pengarah hendaklah memberi pemunya atau penghuni notis bertulis mengenai keputusannya di bawah subseksyen (5) secepat yang dapat dilaksanakan.

Permohonan untuk menutup mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan

12. (1) Mana-mana pemunya atau penghuni yang berhasrat untuk menutup mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan, boleh memohon kepada Ketua Pengarah dengan mengemukakan suatu permohonan bertulis dan suatu cadangan pelan penutupan kepada Perbadanan.

(2) Perbadanan boleh, selepas menerima permohonan di bawah subseksyen (1), meminta pemunya atau penghuni itu untuk memberikan maklumat atau dokumen lanjut dalam tempoh yang dinyatakan dalam permintaan itu atau apa-apa pelanjutan masa yang diberikan oleh Perbadanan.

(3) Jika pemunya atau penghuni itu tidak mematuhi subseksyen (2), permohonan itu hendaklah disifatkan ditarik balik tanpa menyentuh hak pemunya atau penghuni untuk membuat permohonan yang baru.

(4) Perbadanan hendaklah dalam masa enam puluh hari dari penerimaan permohonan itu di bawah subseksyen (2), mengemukakan suatu syor bertulis kepada Ketua Pengarah tentang sama ada permohonan itu patut dibenarkan atau tidak.

(5) Syor bertulis Perbadanan hendaklah menyatakan sebab bagi syornya dan apa-apa syarat khas yang patut dikenakan ke atas pemunya atau penghuni itu jika Perbadanan mengesyorkan kepada Ketua Pengarah supaya permohonan itu dibenarkan.

(6) Ketua Pengarah hendaklah, selepas menimbang permohonan di bawah subseksyen (1) dan dengan mengambil kira dengan sewajarnya syor Perbadanan—

- (a) membenarkan permohonan itu dengan atau tanpa syarat; atau
- (b) menolak permohonan itu dan mengarahkan pemunya atau penghuni itu mengemukakan suatu permohonan dan pelan penutupan yang baru.

(7) Mana-mana pemunya atau penghuni yang menutup mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal tanpa kelulusan Ketua Pengarah melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada satu ratus ribu ringgit dan tidak melebihi lima ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya.

Hak merayu kepada Menteri

13. (1) Mana-mana orang yang terkilan dengan apa-apa keputusan Ketua Pengarah di bawah Bahagian ini boleh merayu kepada Menteri mengikut cara yang ditetapkan dalam masa empat belas hari dari tarikh keputusan itu disampaikan kepada orang itu.

(2) Keputusan Menteri atas sesuatu rayuan di bawah subseksyen (1) adalah muktamad dan mengikat.

BAHAGIAN IV

PERUNTUKAN PELESENAN

Kehendak bagi lesen

14. (1) Tertakluk kepada seksyen 16, tiada seorang pun boleh—

- (a) mengusahakan atau menyediakan apa-apa perkhidmatan pengurusan sisa pepejal;
- (b) menguruskan atau mengendalikan apa-apa kemudahan pengurusan sisa pepejal; atau
- (c) mengusahakan atau menyediakan apa-apa perkhidmatan pengurusan pembersihan awam,

melainkan jika dia memegang suatu lesen yang diberikan di bawah Akta ini.

(2) Pemegang lesen tidak boleh menyediakan apa-apa aktiviti yang dilesenkan yang disebut dalam subseksyen (1) kecuali mengikut syarat lesen yang diberikan kepada pemegang lesen itu.

(3) Seseorang yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada lima puluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya dan dalam hal kesalahan yang berterusan, boleh didenda tidak melebihi lima ribu ringgit bagi tiap-tiap hari atau sebahagian daripada sehari kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

Kuasa untuk mengecualikan daripada kehendak bagi lesen

15. (1) Menteri boleh, atas syor Ketua Pengarah, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*, mengecualikan seseorang daripada kehendak pelesenan di bawah seksyen 14 tertakluk kepada apa-apa terma dan syarat yang difikirkan patut oleh Menteri.

(2) Seseorang yang dikecualikan daripada kehendak pelesenan di bawah subseksyen (1) hendaklah mematuhi kewajipan dan

obligasi pemegang lesen seolah-olah orang itu ialah pemegang lesen di bawah Akta ini melainkan jika dinyatakan selainnya dalam perintah pengecualian itu.

Permohonan untuk lesen

16. (1) Mana-mana orang boleh memohon kepada Ketua Pengarah supaya suatu lesen diberikan kepadanya di bawah Akta ini dengan mengemukakan permohonan bertulis kepada Perbadanan mengikut cara sebagaimana yang ditetapkan.

(2) Setiap permohonan di bawah subseksyen (1) hendaklah disertakan dengan apa-apa dokumen atau maklumat sebagaimana yang ditetapkan.

(3) Suatu permohonan di bawah seksyen ini boleh ditarik balik pada bila-bila masa sebelum permohonan itu dibenarkan atau ditolak.

Maklumat atau dokumen tambahan

17. (1) Perbadanan boleh, secara bertulis pada bila-bila masa selepas menerima permohonan di bawah seksyen 16, meminta pemohon memberikan kepada Perbadanan dalam tempoh yang dinyatakan dalam permintaan itu maklumat atau dokumen tambahan mengenai permohonan itu.

(2) Jika apa-apa maklumat atau dokumen tambahan yang dikehendaki di bawah subseksyen (1) tidak diberikan oleh pemohon dalam tempoh yang dinyatakan dalam permintaan itu atau apa-apa pelanjutan masa yang diberikan oleh Perbadanan, permohonan itu hendaklah disifatkan telah ditarik balik dan tidak lagi diteruskan, tetapi tanpa menyentuh hak pemohon membuat permohonan yang baru.

Syor oleh Perbadanan

18. (1) Perbadanan hendaklah dalam tempoh enam puluh hari dari penerimaan suatu permohonan di bawah subseksyen 16(1), mengemukakan suatu syor bertulis kepada Ketua Pengarah tentang sama ada lesen patut diberikan kepada pemohon atau tidak.

(2) Syor bertulis Perbadanan hendaklah menyatakan sebab bagi syornya dan apa-apa syarat khas yang patut dikenakan ke atas pemohon jika Perbadanan mengesyorkan kepada Ketua Pengarah supaya lesen diberikan.

Pemberian atau keengganan memberikan lesen

19. (1) Ketua Pengarah boleh, selepas menimbangkan permohonan untuk mendapatkan lesen di bawah seksyen 16, dan maklumat atau dokumen tambahan yang diberikan di bawah seksyen 17 dan dengan mengambil kira dengan sewajarnya syor Perbadanan di bawah seksyen 18, memberikan lesen atau enggan memberikan lesen.

(2) Jika Ketua Pengarah memutuskan untuk memberikan lesen di bawah subseksyen (1), Ketua Pengarah hendaklah—

- (a) menghendaki pemegang lesen itu membayar fi yang ditetapkan dalam tempoh yang ditetapkan; dan
- (b) mengenakan syarat yang difikirkannya patut.

(3) Syarat-syarat yang boleh dikenakan di bawah subseksyen (2) termasuklah—

- (a) jenis, takat dan kekerapan perkhidmatan yang hendaklah disediakan oleh pemegang lesen;
- (b) tempoh lesen;
- (c) kawasan dan skim yang baginya pemegang lesen itu hendaklah menyediakan apa-apa perkhidmatan;
- (d) jenis sisa pepejal terkawal;
- (e) kemudahan pengurusan sisa pepejal yang kepadanya sisa pepejal yang dipungut dihantar;
- (f) kehendak untuk mendeposit apa-apa amaun sebagaimana yang ditetapkan sebagai jaminan bagi penutupan selamat kemudahan pengurusan sisa pepejal;
- (g) fi lesen tahunan yang kena dibayar oleh pemegang lesen, atau jika didapati suai manfaat oleh Ketua Pengarah, jumlah penuh fi lesen yang kena bayar oleh pemegang lesen bagi keseluruhan tempoh lesen itu; dan
- (h) hak dan kewajipan tertentu pemegang lesen berkenaan dengan perkhidmatan yang disediakan oleh pemegang lesen itu.

(4) Keputusan Ketua Pengarah untuk memberikan lesen atau tidak hendaklah disampaikan kepada pemohon melalui notis bertulis secepat yang dapat dilaksanakan.

(5) Notis bertulis oleh Ketua Pengarah di bawah subseksyen (4) hendaklah menyatakan—

- (a) dalam hal jika lesen diberikan, hakikat mengenai pemberian itu dan kehendak dan syarat yang dikenakan di bawah subseksyen (2); dan
- (b) dalam hal suatu keengganan untuk memberikan lesen, hakikat mengenai keengganan itu dan sebab bagi keengganan itu.

Pematuhan syarat lesen

20. (1) Pemegang lesen hendaklah mematuhi syarat yang dikenakan oleh Ketua Pengarah ke atas lesen itu.

(2) Pemegang lesen yang tidak mematuhi mana-mana syarat suatu lesen melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada dua puluh lima ribu ringgit dan tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya dan dalam hal kesalahan yang berterusan, boleh didenda tidak melebihi dua ribu lima ratus ringgit bagi tiap-tiap hari atau sebahagian daripada sehari kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

Kuasa untuk mengenakan syarat tambahan, mengubah atau membatalkan syarat

21. (1) Ketua Pengarah boleh, atas syor Perbadanan, pada bila-bila masa—

- (a) mengenakan apa-apa syarat tambahan ke atas lesen itu; atau
- (b) mengubah atau membatalkan apa-apa syarat yang dikenakan ke atas lesen itu.

(2) Sebelum Ketua Pengarah membuat keputusan di bawah subseksyen (1), Perbadanan hendaklah memberikan kepada pemegang lesen itu—

- (a) suatu notis bertulis mengenai niat Ketua Pengarah berserta dengan suatu salinan draf mengenai pengenaan, perubahan atau pembatalan itu; dan
- (b) suatu peluang untuk membuat penghujahan bertulis dalam tempoh yang dinyatakan dalam notis bertulis itu yang hendaklah tidak kurang daripada tiga puluh hari.

(3) Selepas habis tempoh yang dinyatakan dalam notis itu, Ketua Pengarah hendaklah, selepas menimbangkan apa-apa penghujahan bertulis yang dibuat oleh pemegang lesen itu dan dengan mengambil kira dengan sewajarnya apa-apa syor Perbadanan, memutuskan sama ada untuk mengenakan syarat tambahan atau mengubah atau membatalkan mana-mana syarat yang sedia ada atau untuk tidak mengambil tindakan lanjut.

(4) Perbadanan hendaklah memberi pemegang lesen itu suatu notis bertulis mengenai keputusan Ketua Pengarah di bawah subseksyen (3) secepat yang dapat dilaksanakan dan keputusan itu hendaklah berkuat kuasa pada tarikh yang dinyatakan dalam notis bertulis itu.

Pemindahmilikan lesen

22. (1) Pemberian suatu lesen di bawah seksyen 19 hendaklah bersifat peribadi bagi pemegang lesen dan lesen itu tidak boleh diserahkan, disublesenkan atau dipindahmilikkan kepada mana-mana orang lain kecuali dengan kelulusan bertulis terlebih dahulu daripada Ketua Pengarah.

(2) Pemegang lesen yang menyerahkan, mensublesenkan atau memindahmilikkan lesennya kepada mana-mana orang lain tanpa kelulusan bertulis terlebih dahulu daripada Ketua Pengarah melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada dua puluh lima ribu ringgit dan tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

Penggantungan dan pembatalan lesen

23. (1) Ketua Pengarah boleh, atas syor Perbadanan, menggantung atau membatalkan sesuatu lesen di bawah mana-mana hal keadaan yang berikut:

- (a) pemegang lesen itu tidak mematuhi mana-mana peruntukan Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini;
- (b) pemegang lesen itu tidak mematuhi mana-mana syarat lesen itu;
- (c) pemegang lesen itu telah mendapatkan lesen itu secara tidak wajar atau dengan menyalahi undang-undang;
- (d) pemegang lesen itu telah disabitkan atas suatu kesalahan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini;
- (e) seorang penerima, penerima dan pengurus, penyelesai sementara atau pegawai yang sepatutnya telah dilantik ke atas keseluruhan atau sebahagian besar daripada aset pemegang lesen itu dan pelantikan sedemikian tidak dibatalkan atau diumumkan dalam tempoh enam puluh hari dari tarikh pelantikan itu; atau
- (f) telah berlaku apa-apa perbuatan atau keingkaran pada pihak pemegang lesen itu atau telah wujud suatu perubahan dalam hal keadaan sehingga menyebabkan pemegang lesen itu tidak lagi berhak untuk diberikan lesen di bawah Akta ini.

(2) Sebelum Ketua Pengarah membuat keputusan di bawah subseksyen (1), Ketua Pengarah hendaklah memberi pemegang lesen itu—

- (a) suatu notis bertulis mengenai niatnya untuk menggantung atau membatalkan lesen itu; dan
- (b) suatu peluang untuk membuat penghujahan bertulis dalam suatu tempoh yang dinyatakan dalam notis bertulis itu yang hendaklah tidak kurang daripada tiga puluh hari.

(3) Selepas habis tempoh yang dinyatakan dalam notis itu, Ketua Pengarah hendaklah, selepas menimbangkan penghujahan bertulis yang dibuat oleh pemegang lesen itu di bawah subseksyen (2), sekiranya ada, dan dengan mengambil kira dengan sewajarnya apa-apa syor Perbadanan, memutuskan sama ada untuk menggantung lesen itu bagi tempoh tidak melebihi satu bulan atau membatalkan lesen itu.

(4) Ketua Pengarah hendaklah memberi pemegang lesen notis bertulis mengenai keputusannya di bawah subseksyen (3) dengan secepat yang dapat dilaksanakan.

(5) Jika suatu lesen digantung di bawah subseksyen (3), Ketua Pengarah boleh menghendaki pemegang lesen untuk meremedikan kemungkiran atau pelanggaran itu dan jika didapatinya perlu untuk berbuat demikian, menyebabkan perkhidmatan yang disediakan oleh pemegang lesen itu dijalankan oleh mana-mana orang lain yang diberi kuasa oleh Ketua Pengarah atas terma dan syarat sebagaimana yang dinyatakan oleh Ketua Pengarah.

(6) Jika Ketua Pengarah berpuas hati bahawa pemegang lesen tidak meremedikan kemungkiran atau pelanggaran itu sebagaimana yang dikehendaki di bawah subseksyen (5), atau kemungkiran atau pelanggaran itu berterusan selepas lesen itu digantung di bawah subseksyen (3), maka Ketua Pengarah hendaklah membatalkan lesen itu.

(7) Pemegang lesen yang lesennya—

- (a) digantung atau dibatalkan tidak berhak kepada apa-apa pampasan bagi apa-apa kerugian yang dialaminya kerana penggantungan atau pembatalan lesen yang diberikan di bawah Akta ini; dan
- (b) dibatalkan tidak berhak untuk kepada apa-apa bayaran balik fi lesen yang dibayar di bawah seksyen 19.

Tarikh berkuat kuasa pembatalan lesen

24. Pembatalan suatu lesen di bawah seksyen 23 hendaklah berkuat kuasa pada—

- (a) pada suatu tarikh yang dinyatakan oleh Ketua Pengarah dalam notis bertulis yang diberikan di bawah subseksyen 23(4); atau
- (b) jika tiada tarikh yang dinyatakan dalam notis bertulis yang diberikan di bawah subseksyen 23(4), apabila habis tempoh tiga puluh hari dari tarikh notis itu disampaikan kepada pemegang lesen itu.

Penyerahan balik lesen

25. (1) Pemegang lesen boleh menyerahkan balik lesennya dengan menghantar lesen itu kepada Ketua Pengarah dengan suatu notis bertulis mengenai penyerahan balik lesen itu.

(2) Penyerahan balik lesen hendaklah berkuat kuasa enam bulan dari tarikh Ketua Pengarah menerima lesen itu dan notis bertulis di bawah subseksyen (1) atau pada tarikh lain yang dinyatakan oleh Ketua Pengarah.

(3) Penyerahan balik lesen di bawah subseksyen (1) adalah tidak boleh batal melainkan jika Ketua Pengarah melalui notis secara bertulis kepada pemegang lesen itu membenarkan penyerahan balik itu ditarik balik sebelum tarikh penyerahan balik lesen itu berkuat kuasa.

Pembaharuan lesen

26. (1) Pemegang lesen boleh memohon untuk membaharui lesennya tidak lewat daripada satu tahun sebelum tarikh habis tempoh lesen yang sedia ada itu.

(2) Walau apa pun subseksyen (1), Ketua Pengarah boleh, tertakluk kepada pembayaran suatu penalti yang tidak melebihi tiga ribu ringgit, yang boleh dikenakan ke atas pemegang lesen, membenarkan permohonan untuk membaharui lesen dibuat selepas tempoh yang dinyatakan dalam subseksyen (1), tetapi tiada permohonan untuk pembaharuan boleh dibenarkan sekiranya permohonan itu dibuat selepas tarikh habis tempoh lesen itu.

(3) Ketua Pengarah hendaklah, atas syor Perbadanan, apabila dibayar fi yang ditetapkan, membaharui lesen yang sedia ada melainkan dalam keadaan yang berikut:

- (a) pemegang lesen itu telah tidak mematuhi mana-mana peruntukan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini;
- (b) pemegang lesen itu telah tidak mematuhi mana-mana syarat lesen itu;
- (c) pemegang lesen itu telah mendapatkan lesen itu secara tidak wajar atau dengan menyalahi undang-undang;

- (d) pemegang lesen itu telah disabitkan atas suatu kesalahan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini;
- (e) seorang penerima, penerima dan pengurus, penyelesaian sementara atau pegawai yang sepatutnya telah dilantik ke atas keseluruhan atau sebahagian besar daripada aset pemegang lesen itu dan pelantikan sedemikian tidak dibatalkan atau diumumkan dalam tempoh enam puluh hari dari tarikh pelantikan itu; atau
- (f) telah berlaku apa-apa perbuatan atau keingkaran pada pihak pemegang lesen itu atau telah wujud suatu perubahan dalam hal keadaan sehingga menyebabkan pemegang lesen itu tidak lagi berhak untuk diberikan lesen di bawah Akta ini.

(4) Ketua Pengarah boleh meminta pemegang lesen itu untuk memberikan apa-apa maklumat atau dokumen sebagaimana yang dikehendaki bagi permohonan pembaharuan itu dalam tempoh yang dinyatakan dalam permintaan itu.

(5) Walau apa pun subseksyen (3), jika maklumat atau dokumen yang diminta di bawah subseksyen (4) tidak diberikan oleh pemegang lesen itu dalam tempoh yang dinyatakan dalam permintaan itu atau apa-apa pelanjutan masa yang diberikan, Ketua Pengarah boleh tidak membaharui lesen itu.

(6) Jika Ketua Pengarah enggan membaharui lesen itu, Ketua Pengarah hendaklah memaklumkan pemegang lesen itu melalui notis bertulis secepat yang dapat dilaksanakan mengenai keenggannya untuk membaharui lesen itu.

(7) Pemegang lesen itu hendaklah diberi peluang untuk membuat penghujahan bertulis kepada Ketua Pengarah dalam tempoh yang dinyatakan dalam notis bertulis yang disebut dalam subseksyen (6) yang hendaklah tidak kurang daripada empat belas hari.

(8) Selepas habis tempoh yang dinyatakan dalam notis bertulis di bawah subseksyen (7), Ketua Pengarah hendaklah, selepas menimbangkan apa-apa penghujahan bertulis yang dibuat oleh pemegang lesen itu dan dengan mengambil kira dengan sewajarnya apa-apa syor Perbadanan, memutuskan sama ada membaharui lesen itu atau tidak.

(9) Jika Ketua Pengarah memutuskan untuk tidak membaharui lesen itu, Ketua Pengarah hendaklah memberitahu pemegang lesen secepat yang dapat dilaksanakan mengenai keputusan itu dan alasan bagi keputusannya.

Kesan pembatalan, penyerahan balik atau tidak membaharui lesen

27. Jika pembatalan suatu lesen di bawah seksyen 23 atau penyerahan balik suatu lesen di bawah seksyen 25 telah berkuat kuasa atau jika lesen itu tidak dibaharui di bawah seksyen 26, pemegang lesen itu hendaklah dengan serta-merta berhenti menyediakan apa-apa perkhidmatan pengurusan sisa pepejal atau mengendalikan apa-apa kemudahan sisa pepejal yang ditetapkan yang berkenaan dengannya lesen itu telah diberikan.

Daftar lesen

28. (1) Ketua Pengarah hendaklah menyenggarakan suatu daftar lesen yang diberikan di bawah Akta ini yang mengandungi—

- (a) nama dan alamat pemegang lesen; dan
- (b) apa-apa butir lain yang difikirkan perlu oleh Ketua Pengarah.

(2) Daftar itu hendaklah dijadikan tersedia untuk diperiksa semasa waktu pejabat.

(3) Mana-mana orang boleh, atas permohonan secara bertulis kepada Ketua Pengarah dan apabila dibayar fi yang ditetapkan, diberikan salinan atau cabutan daripada sesuatu catatan dalam daftar itu.

(4) Suatu salinan atau cabutan daripada sesuatu catatan dalam daftar itu yang berupa sebagai diperakui di bawah tandatangan Ketua Pengarah hendaklah, sehingga dibuktikan sebaliknya, diterima dalam keterangan sebagai bukti catatan yang dinyatakan dalam daftar itu.

Hak merayu kepada Menteri

29. (1) Mana-mana orang yang terkilan dengan apa-apa keputusan Ketua Pengarah di bawah Bahagian ini boleh merayu kepada Menteri mengikut cara yang ditetapkan dalam masa empat belas hari dari tarikh keputusan itu disampaikan kepada orang itu.

(2) Keputusan Menteri atas apa-apa rayuan di bawah subseksyen (1) adalah muktamad dan mengikat.

BAHAGIAN V

CAJ

Kuasa untuk mengenakan caj, dsb.

30. (1) Menteri boleh dari semasa ke semasa menetapkan, sama ada secara berasingan atau sebagai suatu kadar yang disatukan, caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal yang hendaklah dibayar oleh—

- (a) pemunya;
- (b) penghuni;
- (c) pihak berkuasa tempatan; atau
- (d) mana-mana orang lain,

yang kepadanya perkhidmatan pengurusan sisa pepejal diberikan di bawah Akta ini.

(2) Menteri boleh, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*, memberi kuasa kepada Perbadanan atau orang yang dengannya perjanjian telah dibuat di bawah seksyen 4 untuk menuntut, memungut dan menyimpan caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal yang ditetapkan di bawah subseksyen (1) berkenaan dengan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal yang disediakan oleh orang itu di bawah perjanjian itu.

(3) Perbadanan atau orang yang dengannya perjanjian telah dibuat di bawah seksyen 4, boleh mendapatkan daripada pemunya, penghuni, pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang lain yang daripadanya caj, fi atau levi bagi perkhidmatan pengurusan sisa pepejal kena dibayar dan belum dibayar selepas tarikh genap masa, caj tambahan bagi pembayaran lewat pada kadar yang ditetapkan oleh Menteri.

(4) Sesuatu perintah yang dibuat di bawah subseksyen (2) hendaklah menyatakan—

- (a) jenis dan takat perkhidmatan yang berkenaan dengannya caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal boleh dituntut, dipungut dan disimpan;

- (b) orang yang diberi kuasa untuk menuntut, memungut dan menyimpan caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal itu; dan
- (c) jangka masa pemberikuasaan itu untuk menuntut, memungut dan menyimpan caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal itu.

(5) Mana-mana orang yang diberi kuasa di bawah subseksyen (2) hendaklah—

- (a) menyenggarakan apa-apa akaun, buku dan rekod berkenaan dengan pembayaran dan pemungutan caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal dan caj pembayaran lewat sebagaimana yang dikehendaki oleh Ketua Pengarah;
- (b) memberi Ketua Pengarah apa-apa maklumat, penyata dan akaun berkenaan dengan pembayaran dan pemungutan caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal dan caj pembayaran lewat sebagaimana yang dikehendaki oleh Ketua Pengarah; dan
- (c) membenarkan Ketua Pengarah atau mana-mana pegawai yang diberi kuasa secara bertulis oleh Ketua Pengarah—
 - (i) untuk mendapat akses kepada, meneliti, memeriksa atau membuat salinan apa-apa dokumen; dan
 - (ii) untuk mendapat akses kepada, meneliti atau memeriksa apa-apa jentera atau kelengkapan,

yang disenggarakan atau digunakan bagi pembayaran atau pemungutan caj, fi, levi atau caj pembayaran lewat sisa pepejal terkawal.

(6) Pemberikuasaan kepada mana-mana orang di bawah subseksyen (2) tidaklah menjadikan Kerajaan Persekutuan bertanggung kepada mana-mana orang berkenaan dengan apa-apa kecederaan, kerosakan atau kerugian yang disebabkan oleh kegagalan orang yang diberi kuasa di bawah subseksyen itu untuk menjalankan obligasinya di bawah perjanjian yang berkenaan dengannya caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal itu dituntut, dipungut atau disimpan.

(7) Segala wang yang genap masa dan kena dibayar di bawah seksyen ini hendaklah menjadi hutang yang kena dibayar kepada orang yang diberi kuasa di bawah subseksyen (2) dan hendaklah

boleh didapatkan dengan sewajarnya daripada pemunya, penghuni, pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang yang disebut dalam subseksyen (1).

(8) Mana-mana orang yang tidak mematuhi subseksyen (5) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Mendapatkan caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal

31. (1) Jika caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal boleh didapatkan oleh Perbadanan, atau oleh orang yang dengannya perjanjian telah dibuat di bawah seksyen 4, Perbadanan atau orang itu boleh menyampaikan kepada pemunya, penghuni, pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang lain suatu notis bertulis yang meminta pembayaran jumlah wang yang kena dibayar dalam apa-apa tempoh, yang hendaklah tidak kurang dari empat belas hari dari tarikh penyampaian notis itu, sebagaimana yang dinyatakan dalam notis itu.

(2) Jika pada akhir tempoh yang dinyatakan dalam notis di bawah subseksyen (1) jumlah wang atau sebahagian daripada jumlah wang yang kena dibayar itu masih belum dibayar, Perbadanan atau orang yang dengannya perjanjian telah dibuat di bawah seksyen 4 boleh menyampaikan kepada pemunya, penghuni, pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang lain suatu notis bertulis selanjutnya yang menuntut pembayaran jumlah wang yang kena dibayar itu dalam masa empat belas hari dari tarikh penyampaian notis itu; dan jika selepas habis tempoh tersebut, jumlah wang yang kena dibayar itu masih belum dibayar, Perbadanan atau orang itu boleh memulakan prosiding dalam mana-mana mahkamah yang mempunyai bidang kuasa berwibawa atau Tribunal yang ditubuhkan di bawah Akta ini untuk mendapatkan jumlah wang itu.

Kegagalan atau keengganan membayar caj, fi atau levi

32. Mana-mana orang yang, tanpa apa-apa sebab yang munasabah, gagal atau enggan membayar caj, fi atau levi sisa pepejal terkawal melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi lima ribu ringgit dan juga boleh didenda selanjutnya tidak melebihi lima puluh ringgit bagi tiap-tiap hari yang kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

BAHAGIAN VI

TRIBUNAL PERKHIDMATAN PENGURUSAN SISA PEPEJAL

Pengertian “orang yang berkepentingan”

33. Bagi maksud Bahagian ini, “orang yang berkepentingan” ertinya Perbadanan, mana-mana pemegang lesen, pemunya, penghuni, pihak berkuasa tempatan dan penghasil sisa pepejal berkenaan dengan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal yang disediakan di bawah Akta ini.

Penubuhan Tribunal Perkhidmatan Pengurusan Sisa Pepejal

34. Suatu tribunal yang dikenali sebagai “Tribunal Perkhidmatan Pengurusan Sisa Pepejal” hendaklah ditubuhkan bagi maksud Akta ini.

Keanggotaan Tribunal

35. (1) Tribunal hendaklah terdiri daripada anggota yang berikut yang hendaklah dilantik oleh Menteri:

- (a) seorang Pengerusi dan seorang Timbalan Pengerusi daripada kalangan anggota Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan; dan
- (b) tidak kurang daripada lima orang anggota lain yang hendaklah dilantik daripada kalangan orang yang merupakan anggota atau yang pernah memegang jawatan dalam Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan atau peguam bela dan peguam cara yang diterima masuk dan didaftarkan di bawah Akta Profesion Undang-Undang 1976 [*Akta 166*], Ordinan Peguam Bela Sabah [*Sabah Bab 2*] atau Ordinan Peguam Bela Sarawak [*Sarawak Bab 110*] yang telah menjalankan amalan tidak kurang daripada tujuh tahun.

(2) Anggota yang disebut dalam perenggan (1)(b)—

- (a) hendaklah memegang jawatan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun; dan
- (b) hendaklah layak untuk dilantik semula apabila habis tempoh jawatannya tetapi tidak boleh dilantik bagi lebih daripada tiga tempoh yang berturut-turut.

Penjalanan sementara fungsi Pengerusi

36. Jika kerana apa-apa sebab Pengerusi tidak dapat melaksanakan fungsinya atau semasa apa-apa tempoh kekosongan dalam jawatan Pengerusi, Timbalan Pengerusi hendaklah melaksanakan fungsi Pengerusi.

Pengosongan jawatan

37. Jawatan seseorang anggota Tribunal hendaklah menjadi kosong—

- (a) apabila anggota itu mati;
- (b) apabila anggota itu meletakkan jawatannya dengan memberi tiga bulan notis bertulis kepada Menteri;
- (c) apabila habis tempoh jawatannya; atau
- (d) apabila anggota itu terhenti menjadi seorang peguam bela dan peguam cara di bawah Akta Profesion Undang-Undang 1976, Ordinan Peguam Bela Sabah atau Ordinan Peguam Bela Sarawak.

Pembatalan pelantikan

38. Menteri boleh membatalkan pelantikan seseorang anggota Tribunal yang dilantik di bawah perenggan 35(1)(b)—

- (a) jika kelakuannya, sama ada berkaitan dengan kewajipannya sebagai anggota Tribunal atau selainnya, adalah sedemikian rupa sehingga memburukkan nama Tribunal;
- (b) jika dia menjadi tidak berupaya untuk menjalankan kewajipannya dengan sepatutnya sebagai anggota Tribunal;
- (c) jika telah dibuktikan terhadapnya, atau jika dia telah disabitkan atas, sesuatu pertuduhan berkenaan dengan—
 - (i) suatu kesalahan yang melibatkan fraud, kecurangan atau keburukan akhlak;
 - (ii) suatu kesalahan di bawah suatu undang-undang yang berhubungan dengan rasuah;
 - (iii) suatu kesalahan di bawah Akta ini; atau

- (iv) apa-apa kesalahan lain yang boleh dihukum dengan pemenjaraan selama tempoh lebih daripada dua tahun;
- (d) jika dia menjadi bankrap;
- (e) jika dia didapati atau disahkan tidak sempurna akal atau selainnya tidak berupaya untuk menguruskan urusannya; atau
- (f) jika dia tidak menghadiri sidang Tribunal tiga kali berturut-turut tanpa mendapat kebenaran daripada Pengerusi.

Peletakan jawatan

39. Seseorang anggota Tribunal yang dilantik di bawah perenggan 35(1)(b) boleh pada bila-bila masa meletakkan jawatannya dengan memberikan tiga bulan notis bertulis kepada Menteri.

Pengisian kekosongan

40. Jika seseorang anggota terhenti menjadi anggota Tribunal, Menteri boleh melantik seorang lain untuk mengisi kekosongan itu.

Saraan

41. (1) Anggota Tribunal yang dilantik di bawah perenggan 35(1)(a) hendaklah dibayar apa-apa elaun tetap dan elaun lain sebagaimana yang ditentukan oleh Menteri.

(2) Anggota Tribunal yang dilantik di bawah perenggan 35(1)(b) hendaklah dibayar—

(a) elaun harian sidang semasa Tribunal bersidang; dan

(b) apa-apa elaun penginapan, perjalanan dan sara hidup,

sebagaimana yang ditentukan oleh Menteri.

(3) Saraan yang diperuntukkan di bawah subseksyen (1) dan (2) hendaklah dipertanggungjawabkan pada Kumpulan Wang Disatukan.

Setiausaha Tribunal dan pegawai lain

42. (1) Maka hendaklah dilantik seorang Setiausaha Tribunal dan apa-apa bilangan pegawai sebagaimana yang perlu untuk menjalankan fungsi Tribunal.

(2) Pengerusi hendaklah mempunyai kawalan am ke atas pegawai Tribunal.

(3) Bagi maksud Akta ini, Setiausaha kepada Tribunal hendaklah disifatkan sebagai seorang pegawai Tribunal.

Persidangan Tribunal

43. (1) Bidang kuasa Tribunal hendaklah dijalankan oleh mana-mana orang yang berikut yang bersidang sendirian:

(a) Pengerusi Tribunal;

(b) Timbalan Pengerusi Tribunal; atau

(c) mana-mana anggota Tribunal yang ditentukan oleh Pengerusi.

(2) Tribunal boleh bersidang dalam satu atau lebih sidang pada mana-mana hari dan pada bila-bila masa dan di mana-mana tempat sebagaimana yang ditentukan oleh Pengerusi.

(3) Jika orang yang mempengerusikan apa-apa prosiding berkenaan dengan sesuatu tuntutan mati atau menjadi tidak upaya, atau atas apa-apa sebab lain tidak dapat menyelesaikan atau membereskan prosiding itu, tuntutan itu hendaklah didengar semula oleh seorang anggota lain Tribunal, melainkan jika pihak-pihak bersetuju supaya tuntutan itu diteruskan oleh seorang anggota lain Tribunal.

(4) Jika tempoh pelantikan mana-mana anggota Tribunal di bawah seksyen ini tamat semasa apa-apa prosiding belum selesai berkenaan dengan sesuatu tuntutan, tempoh pelantikannya hendaklah disifatkan telah dilanjutkan sehingga tuntutan itu dibereskan dengan muktamad.

Pemulaan prosiding

44. Mana-mana orang yang berkepentingan boleh memulakan prosiding dalam Tribunal dengan mengemukakan suatu tuntutan dalam borang yang ditetapkan bersama dengan fi yang ditetapkan dengan menuntut apa-apa perkara berkenaan dengan kepentingannya atau apa-apa kerugian atau kerosakan yang ditanggung yang termasuklah mendapatkan caj, fi atau levi di bawah Akta ini.

Bidang kuasa Tribunal

45. (1) Tertakluk kepada seksyen 46 dan 47, Tribunal hendaklah mempunyai bidang kuasa untuk memutuskan sesuatu tuntutan yang dikemukakan di bawah seksyen 44 jika jumlah amaun yang berkenaan dengannya award Tribunal diminta tidak melebihi lima puluh ribu ringgit.

(2) Tertakluk kepada subseksyen (1), seseorang penentang kepada sesuatu tuntutan atau pertikaian boleh membangkitkan suatu hutang atau tuntutan jumlah tertentu sebagai—

- (a) pembelaan; atau
- (b) tuntutan balas.

(3) Jika penentang membangkitkan suatu hutang atau tuntutan jumlah tertentu di bawah subseksyen (2) dan hutang atau tuntutan itu dibuktikan, Tribunal hendaklah—

- (a) memberi kuat kuasa kepada pembelaan itu; atau
- (b) mendengar dan memutuskan tuntutan balas itu walaupun tuntutan asal telah ditarik balik, ditinggalkan atau dibatalkan.

(4) Apa-apa tuntutan yang dikemukakan kepada Tribunal boleh termasuk kerugian atau kerosakan yang berbangkit.

Batas bidang kuasa

46. (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dengan nyata di bawah Akta ini, Tribunal tidak mempunyai bidang kuasa berkenaan dengan apa-apa tuntutan—

- (a) bagi mendapatkan tanah, atau apa-apa estet atau kepentingan mengenai tanah; dan

- (b) yang mengandungi pertikaian berkenaan dengan—
- (i) hak mana-mana orang di bawah suatu wasiat atau penyelesaian, atau disebabkan kematian tidak berwasiat (termasuk kematian tidak berwasiat separa);
 - (ii) nama baik;
 - (iii) apa-apa hak dalam tindakan; atau
 - (iv) apa-apa rahsia perdagangan atau hak harta intelek lain.

(2) Bidang kuasa Tribunal hendaklah terhad kepada suatu tuntutan yang berasaskan pada suatu kausa tindakan yang berbangkit daripada—

- (a) apa-apa tuntutan bagi mendapatkan caj, fi atau levi perkhidmatan pengurusan sisa pepejal oleh pemegang lesen atau Perbadanan; atau
- (b) apa-apa pertikaian yang berbangkit daripada apa-apa caj, fi atau levi yang dikenakan bagi perkhidmatan pengurusan sisa pepejal antara pemegang lesen atau Perbadanan dengan pemunya, penghuni, pihak berkuasa tempatan atau penghasil sisa pepejal;

yang dibawa oleh orang yang berkepentingan dalam masa tiga tahun dari tuntutan atau pertikaian itu.

(3) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan sebagai membenarkan Tribunal mendengar suatu tuntutan yang berbangkit daripada kecederaan diri atau kematian.

(4) Bagi maksud subseksyen (1), “tanah” tidaklah termasuk lekapan.

Peluasan bidang kuasa melalui perjanjian

47. (1) Walaupun amaun atau nilai hal perkara yang dituntut atau yang dipertikaikan melebihi lima puluh ribu ringgit, Tribunal hendaklah mempunyai bidang kuasa untuk mendengar dan memutuskan tuntutan jika pihak-pihak telah membuat suatu perjanjian secara bertulis bahawa Tribunal hendaklah mempunyai bidang kuasa untuk mendengar dan memutuskan tuntutan itu.

- (2) Suatu perjanjian boleh dibuat di bawah subseksyen (1)—
- (a) sebelum tuntutan dikemukakan di bawah seksyen 44; atau
 - (b) jika tuntutan telah dikemukakan di bawah seksyen 44, pada bila-bila masa sebelum Tribunal merekodkan penyelesaian yang dipersetujui berkenaan dengan tuntutan itu di bawah subseksyen 52(3) atau telah memutuskan tuntutan itu di bawah seksyen 57, mengikut mana-mana yang berkenaan.

Peninggалан untuk membawa tuntutan dalam bidang kuasa

48. (1) Pihak yang menuntut boleh meninggalkan apa-apa amaun tuntutan yang melebihi lima puluh ribu ringgit supaya dapat membawa tuntutan itu dalam bidang kuasa Tribunal.

(2) Jika sebahagian daripada sesuatu tuntutan telah ditinggalkan di bawah subseksyen (1), rekod Tribunal bagi penyelesaian yang dipersetujui di bawah subseksyen 52(3) atau award Tribunal di bawah seksyen 57, mengikut mana-mana yang berkenaan, berhubung dengan tuntutan itu hendaklah berkuat kuasa bagi melepaskan—

- (a) orang yang menjadi pihak kepada penyelesaian yang dipersetujui itu; atau
- (b) orang yang terhadapnya tuntutan dibawa dan award yang berikutan dengannya dibuat, daripada tanggungan berkenaan dengan amaun yang ditinggalkan sedemikian.

Kausa tindakan tidak boleh dibahagi

49. Tuntutan tidak boleh dibahagi, atau lebih daripada satu tuntutan dibawa, berkenaan dengan perkara yang sama terhadap pihak yang sama bagi maksud membawanya dalam bidang kuasa Tribunal.

Penyingkiran bidang kuasa mahkamah

50. (1) Jika sesuatu tuntutan dikemukakan kepada Tribunal dan tuntutan itu berada dalam bidang kuasa Tribunal, isu yang dipertikaikan dalam tuntutan itu, sama ada sebagaimana yang ditunjukkan dalam tuntutan yang mula-mula atau muncul semasa pendengaran, tidak boleh menjadi perkara dalam prosiding antara pihak yang sama dalam mana-mana mahkamah melainkan jika—

(a) prosiding di hadapan mahkamah itu telah dimulakan sebelum tuntutan itu dikemukakan kepada Tribunal; atau

(b) tuntutan di hadapan Tribunal telah ditarik balik, ditinggalkan atau dibatalkan.

(2) Jika perenggan (1)(a) terpakai, isu yang dipertikaikan dalam tuntutan yang dimaksudkan oleh prosiding itu, sama ada sebagaimana yang ditunjukkan dalam tuntutan yang mula-mula atau muncul semasa pendengaran, tidak boleh menjadi perkara dalam prosiding antara pihak yang sama di hadapan Tribunal melainkan jika tuntutan di hadapan mahkamah telah ditarik balik, ditinggalkan atau dibatalkan.

Notis tuntutan dan pendengaran

51. Apabila sesuatu tuntutan dikemukakan di bawah seksyen 44, Setiausaha kepada Tribunal hendaklah memberi notis tentang butir-butir mengenai hari, masa dan tempat pendengaran dalam borang yang ditetapkan kepada pihak yang menuntut dan penentang.

Rundingan penyelesaian

52. (1) Tribunal hendaklah, berkenaan dengan tiap-tiap tuntutan dalam bidang kuasanya, menilai sama ada, dalam semua hal keadaan, wajar bagi Tribunal untuk membantu pihak-pihak merundingkan suatu penyelesaian yang dipersetujui berhubung dengan tuntutan itu.

(2) Tanpa mengehadkan keluasan subseksyen (1), dalam membuat penilaian, Tribunal hendaklah mengambil kira apa-apa faktor yang, pada pendapat Tribunal, mungkin mencatitkan kemampuan salah satu atau kedua-dua pihak untuk merundingkan penyelesaian yang dipersetujui.

(3) Jika pihak-pihak mencapai penyelesaian yang dipersetujui, Tribunal hendaklah bersetuju dan merekodkan penyelesaian itu dan penyelesaian itu hendaklah berkuat kuasa seolah-olah penyelesaian itu ialah award Tribunal.

(4) Jika—

- (a) Tribunal mendapati bahawa tidaklah wajar untuknya membantu pihak-pihak merundingkan suatu penyelesaian yang dipersetujui berhubung dengan tuntutan itu; atau
- (b) pihak-pihak itu tidak dapat mencapai penyelesaian yang dipersetujui berhubung dengan tuntutan itu, Tribunal hendaklah meneruskan untuk memutuskan pertikaian itu.

Hak untuk hadir pada pendengaran

53. (1) Pada pendengaran sesuatu tuntutan tiap-tiap pihak adalah berhak untuk hadir dan didengar.

(2) Tiada pihak boleh diwakili oleh seseorang peguam bela dan peguam cara pada suatu pendengaran melainkan jika pada pendapat Tribunal perkara yang dipersoalkan melibatkan isu undang-undang yang kompleks dan satu pihak akan mengalami kesusahan kewangan yang teruk jika dia tidak diwakili oleh seorang peguam bela dan peguam cara; tetapi jika satu pihak dibenarkan kemudiannya untuk diwakili oleh seorang peguam bela dan peguam cara maka pihak yang satu lagi itu hendaklah juga berhak sedemikian.

(3) Tertakluk kepada subseksyen (2), tetapi walau apa pun seksyen 37 Akta Profesion Undang-Undang 1976—

- (a) sesuatu perbadanan atau kumpulan orang yang tidak diperbadankan boleh diwakili oleh pekerja perbadanan atau kumpulan orang itu yang bergaji sepenuh masa;

- (b) seseorang orang belum dewasa atau mana-mana orang lain yang tidak berupaya boleh diwakili oleh sahabat wakil atau penjaga *ad litem*nya.

(4) Jika sesuatu pihak diwakili sebagaimana yang diperuntukkan di bawah subseksyen (3), Tribunal boleh mengenakan apa-apa syarat yang difikirkannya perlu bagi memastikan bahawa pihak yang satu lagi kepada prosiding itu tidaklah pada matannya diletakkan dalam keadaan yang kurang baik.

Prosiding hendaklah terbuka

54. Semua prosiding di hadapan Tribunal hendaklah terbuka kepada orang ramai.

Keterangan

55. (1) Tribunal boleh—

- (a) mendapatkan dan menerima semua keterangan bersumpah atau dengan ikrar, sama ada bertulis atau lisan, dan memeriksa semua orang sebagai saksi, sebagaimana yang difikirkan perlu oleh Tribunal untuk didapatkan, diterima atau diperiksa;
- (b) menghendaki pengemukaan buku, kertas, dokumen, rekod atau benda di hadapannya;
- (c) mengendalikan apa-apa sumpah, ikrar atau akuan berkanun, mengikut kehendak keadaan;
- (d) mendapatkan dan menerima apa-apa keterangan lain dan membuat apa-apa siasatan lain sebagaimana yang difikirkannya patut;
- (e) memanggil pihak-pihak kepada prosiding itu atau mana-mana orang lain supaya hadir di hadapannya untuk memberi keterangan atau mengemukakan apa-apa dokumen, rekod atau benda lain dalam milikannya atau selainnya untuk membantu Tribunal dalam pertimbangtelitiannya;
- (f) menerima keterangan pakar; dan
- (g) secara umumnya mengarahkan dan melakukan segala perkara yang perlu atau suai manfaat bagi mempercepat pemutusan tuntutan itu.

(2) Sesuatu saman yang dikeluarkan di bawah seksyen ini hendaklah disampaikan dan dikuatkuasakan seolah-olah saman itu merupakan suatu saman yang dikeluarkan oleh mahkamah rendah.

Tribunal boleh bertindak semasa ketidakhadiran pihak

56. Tribunal boleh mendengar dan memutuskan tuntutan di hadapannya walaupun mana-mana pihak kepada prosiding itu tidak hadir jika dibuktikan sehingga Tribunal berpuas hati bahawa notis pendengaran telah diserahkan kepada pihak yang tidak hadir itu dengan sewajarnya.

Award Tribunal

57. (1) Tribunal hendaklah membuat awardnya tanpa kelengahan dan, jika dapat dilaksanakan, dalam masa enam puluh hari dari hari pertama pendengaran bermula di hadapan Tribunal.

(2) Sesuatu award Tribunal di bawah subseksyen (1) boleh menghendaki satu atau lebih daripada yang berikut:

- (a) supaya suatu pihak kepada prosiding itu membayar wang kepada mana-mana pihak lain;
- (b) supaya wang diawardkan untuk memampasi bagi apa-apa kerugian atau kerosakan yang ditanggung oleh orang yang menuntut;
- (c) supaya kos untuk atau terhadap mana-mana pihak dibayar;
- (d) supaya bunga dibayar atas apa-apa jumlah wang atau award kewangan pada kadar tidak melebihi lapan peratus setahun, melainkan jika telah dipersetujui selainnya antara pihak itu;
- (e) supaya tuntutan itu ditolak.

(3) Tiada apa-apa jua dalam perenggan (2)(d) atau (e) boleh disifatkan memberi Tribunal kuasa untuk mengaward apa-apa ganti rugi bagi apa-apa kerugian atau kerosakan bukan wang.

(4) Tribunal boleh pada bila-bila masa membaiki atau membetulkan kesilapan taipan dalam apa-apa award atau ralat yang berbangkit daripada apa-apa kesilapan atau peninggalan yang tidak disengajakan.

Rujukan kepada Hakim Mahkamah Tinggi atas persoalan undang-undang

58. (1) Sebelum Tribunal membuat sesuatu award di bawah seksyen 57, Tribunal boleh, mengikut budi bicaranya, merujuk kepada seorang Hakim Mahkamah Tinggi sesuatu persoalan undang-undang—

- (a) yang berbangkit semasa prosiding;
- (b) yang, pada pendapat Tribunal, adalah cukup penting untuk mewajarkan rujukan itu; dan
- (c) yang penentuannya oleh Tribunal menimbulkan, pada pendapat Tribunal, keraguan yang mencukupi untuk mewajarkan rujukan itu.

(2) Jika Tribunal merujuk apa-apa persoalan undang-undang di bawah subseksyen (1) bagi keputusan Hakim Mahkamah Tinggi, Tribunal hendaklah membuat awardnya dengan menepati keputusan itu.

(3) Peguam Persekutuan yang diberi kuasa oleh Peguam Negara bagi maksud itu boleh hadir bagi pihak Tribunal dalam apa-apa prosiding di hadapan Hakim Mahkamah Tinggi di bawah seksyen ini.

Sebab keputusan

59. Tribunal hendaklah dalam semua prosiding memberikan sebabnya bagi award yang diberikannya dalam prosiding itu.

Perintah dan penyelesaian hendaklah direkodkan secara bertulis

60. Tribunal hendaklah membuat atau menyebabkan supaya dibuat suatu rekod bertulis tentang terma—

- (a) tiap-tiap penyelesaian yang dipersetujui yang dicapai oleh pihak-pihak di bawah subseksyen 52(3); dan
- (b) tiap-tiap award yang dibuatnya di bawah seksyen 57.

Keputusan Tribunal adalah muktamad

61. (1) Tiap-tiap penyelesaian yang dipersetujui yang direkodkan oleh Tribunal di bawah subseksyen 52(3) dan tiap-tiap award yang dibuat oleh Tribunal di bawah seksyen 57—

- (a) adalah muktamad dan mengikat semua pihak kepada prosiding itu; dan
- (b) hendaklah disifatkan sebagai perintah Mahkamah Sesyen atau Mahkamah Majistret, mengikut mana-mana yang berkenaan, dan dikuatkuasakan sewajarnya oleh mana-mana pihak kepada prosiding itu.

(2) Bagi maksud perenggan (1)(b), dalam hal jika award yang dibuat oleh Tribunal tidak dipatuhi, Setiausaha kepada Tribunal hendaklah menghantar suatu salinan award yang dibuat oleh Tribunal kepada Mahkamah Sesyen atau Mahkamah Majistret, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang mempunyai bidang kuasa di tempat yang dimaksudkan oleh award itu atau di tempat award itu dibuat dan Mahkamah hendaklah menyebabkan salinan itu direkodkan.

Penalti jenayah kerana kegagalan mematuhi

62. (1) Mana-mana orang yang tidak mematuhi suatu award yang dibuat oleh Tribunal dalam tempoh yang dinyatakan oleh Tribunal melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada lima ribu ringgit dan tidak lebih daripada sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

(2) Dalam hal suatu kesalahan yang berterusan, pesalah boleh, sebagai tambahan kepada penalti di bawah subseksyen (1), didenda tidak melebihi satu ribu ringgit bagi setiap hari atau sebahagian daripada sehari selama kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

Tatacara jika tiada peruntukan dibuat

63. Tertakluk kepada Akta ini dan mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini, Tribunal hendaklah menerima pakai tatacara yang difikirkannya sesuai dan wajar.

Ketiadaan bentuk

64. Tiada prosiding Tribunal atau award atau dokumen lain Tribunal boleh diketepikan atau dibatalkan kerana ketiadaan bentuk.

Pelupusan dokumen, dsb.

65. (1) Tribunal boleh, pada penutup prosiding di hadapannya, memerintahkan supaya apa-apa dokumen, rekod, bahan atau harta lain yang dikemukakan semasa prosiding itu dihantarserahkan kepada pemunya yang sah atau dilupuskan mengikut apa-apa cara yang difikirkannya patut.

(2) Jika tiada seorang pun menerima penghantarserahan dokumen, rekod, bahan atau harta lain yang disebut dalam subseksyen (1), selepas tempoh enam bulan, pemunyaan dokumen, rekod, bahan atau harta lain itu hendaklah disifatkan telah berpindah kepada dan menjadi terletak hak pada Kerajaan.

Tindakan atau peninggalan yang dibuat dengan suci hati

66. Tiada tindakan atau guaman boleh dimulakan atau dikekalkan dalam mana-mana mahkamah terhadap—

- (a) Tribunal;
- (b) anggota Tribunal; atau
- (c) seseorang yang diberi kuasa untuk bertindak bagi atau bagi pihak Tribunal,

bagi apa-apa tindakan atau peninggalan yang dilakukan dengan suci hati dalam melaksanakan fungsinya dan menjalankan kuasanya di bawah Akta ini.

Peraturan-peraturan berkenaan dengan Tribunal

67. (1) Menteri boleh membuat apa-apa peraturan-peraturan berkenaan dengan Tribunal sebagaimana yang perlu atau suai manfaat.

(2) Tanpa menjejaskan keluasan subseksyen (1), peraturan-peraturan boleh dibuat bagi—

- (a) menetapkan tanggungjawab anggota Tribunal;
- (b) menetapkan tatacara Tribunal;
- (c) menetapkan borang untuk digunakan dalam prosiding di bawah Bahagian ini;
- (d) menetapkan dan mengenakan fi dan memperuntukkan cara bagi pemungutan dan pembayaran fi itu;
- (e) menetapkan apa-apa perkara lain yang dikehendaki supaya ditetapkan di bawah Bahagian ini.

BAHAGIAN VII

PENGAMBILALIHAN KAWALAN

Tafsiran

68. Dalam Bahagian ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

“pemegang lesen” termasuklah—

- (a) seseorang yang memegang suatu lesen di bawah Akta ini;
- (b) seseorang yang dikecualikan daripada memegang lesen yang diberikan di bawah Akta ini; dan
- (c) seseorang yang memegang, mengawal atau mengendalikan aset yang menjadi sebahagian daripada perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam.

Pemegang lesen hendaklah memaklumkan Perbadanan

69. Mana-mana pemegang lesen yang mendapati bahawa—

- (a) ia adalah tidak solven; atau
- (b) ia telah menggantungkan pembayarannya hingga apa-apa takat yang menjejaskan pengendaliannya,

hendaklah dengan segera memaklumkan Perbadanan mengenai hakikat itu.

Tindakan Perbadanan berkenaan dengan pemegang lesen dalam hal keadaan tertentu

70. (1) Jika Perbadanan—

- (a) telah dimaklumkan oleh pemegang lesen mengenai apa-apa hal keadaan yang disebut dalam seksyen 69; atau
- (b) berpuas hati—
 - (i) bahawa lesen itu atau pemberikuasaan pemegang lesen telah dibatalkan dan pemegang lesen terus menyediakan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam berlanggaran dengan Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini;
 - (ii) bahawa telah berlakunya atau ada pelanggaran oleh pemegang lesen mengenai apa-apa arahan Perbadanan yang sebegitu serius sehingga menjadikannya tidak wajar bagi pemegang lesen untuk terus memegang lesennya;
 - (iii) bahawa pemegang lesen tidak solven atau telah menggantungkan pembayaran hingga apa-apa takat yang menjejaskan pengendaliannya atau bahawa terdapat fakta atau hal keadaan yang berkemungkinan akan membawa kepada pemegang lesen menjadi tidak solven atau kepada pemegang lesen menggantungkan pembayaran hingga apa-apa takat yang menjejaskan pengendaliannya; atau
 - (iv) bahawa pemegang lesen telah melanggar mana-mana peruntukan Akta ini atau telah melanggar apa-apa syarat lesennya yang sebegitu serius sehingga menjadikannya tidak wajar bagi pemegang lesen itu terus memegang lesennya,

Perbadanan boleh, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*, menjalankan mana-mana satu atau lebih daripada kuasa yang berikut, sebagaimana yang disifatkannya perlu:

- (A) menghendaki pemegang lesen untuk mengambil apa-apa langkah, tindakan atau untuk melakukan atau tidak melakukan apa-apa perbuatan atau benda berhubung dengan pemegang lesen itu atau perniagaan, pengarah atau pegawainya sebagaimana yang dinyatakan, dan dalam tempoh yang dinyatakan, oleh Perbadanan dalam perintah itu;

- (B) walau apa pun apa-apa jua yang terdapat dalam mana-mana undang-undang bertulis atau apa-apa had yang terkandung dalam dokumen penubuhan pemegang lesen, menyingkirkan seseorang pegawai pemegang lesen daripada jawatannya berkuat kuasa dari tarikh yang dinyatakan dalam perintah itu;
- (C) walau apa pun apa-apa jua yang terdapat dalam mana-mana undang-undang bertulis atau apa-apa had yang terkandung dalam dokumen penubuhan pemegang lesen, khususnya, had tentang bilangan minimum atau maksimum pengarah—
- (i) menyingkirkan mana-mana pengarah pemegang lesen daripada jawatannya berkuat kuasa dari tarikh yang dinyatakan dalam perintah itu; atau
 - (ii) melantik seorang atau lebih sebagai pengarah atau pengarah-pengarah pemegang lesen dan mengadakan peruntukan bagi mana-mana orang yang dilantik sedemikian dibayar apa-apa saraan oleh pemegang lesen itu sebagaimana yang dinyatakan dalam perintah itu; atau
- (D) melantik seseorang untuk menasihati pemegang lesen berhubung dengan perjalanan sepatutnya perniagaannya dan mengadakan peruntukan bagi orang yang dilantik sedemikian dibayar apa-apa saraan oleh pemegang lesen itu sebagaimana yang dinyatakan dalam perintah itu.
- (2) Kuasa Perbadanan di bawah perenggan (1)(B), (C) dan (D) hendaklah dijalankan hanya dengan persetujuan Menteri terlebih dahulu.
- (3) Jika mana-mana hal keadaan yang dinyatakan dalam perenggan (1)(a) dan (b) wujud berkenaan dengan pemegang lesen dan Perbadanan berpendapat bahawa adalah perlu demi kepentingan awam, Perbadanan boleh, sama ada atau tidak Perbadanan telah menjalankan mana-mana kuasanya di bawah perenggan (1)(A), (B), (C) atau (D), membuat syor kepada Menteri—
- (a) supaya Perbadanan mengambil alih kawalan ke atas keseluruhan harta, perniagaan dan hal ehwal pemegang lesen itu dan menjalankan keseluruhan perniagaan dan hal ehwalnya;

- (b) supaya Perbadanan mengambil alih kawalan ke atas apa-apa bahagian harta, perniagaan dan hal ehwal pemegang lesen itu sebagaimana yang dinyatakan oleh Perbadanan dan menjalankan mana-mana bahagian perniagaan dan hal ehwal itu;
- (c) supaya Perbadanan melantik mana-mana orang untuk menjalankan mana-mana kuasa Perbadanan di bawah perenggan (a) atau (b) bagi pihak Perbadanan; atau
- (d) supaya belanja Perbadanan, atau saraan orang yang dilantik sedemikian di bawah perenggan (c), mengikut mana-mana yang berkenaan, dibayar daripada aset pemegang lesen itu dengan diberikan keutamaan daripada semua tuntutan lain sama ada bercagar atau tidak bercagar.

(4) Jika Menteri bersetuju dengan syor Perbadanan di bawah subseksyen (3), dia hendaklah membuat suatu perintah yang hendaklah disiarkan dalam *Warta* yang menyatakan keputusannya dan tindakan yang hendaklah diambil oleh Perbadanan dengan sewajarnya.

(5) Suatu perintah Perbadanan di bawah subseksyen (1) atau suatu perintah Menteri di bawah subseksyen (4) boleh dipinda atau digantikan dari semasa ke semasa oleh suatu perintah lanjut di bawah subseksyen (1) atau (4), oleh Perbadanan atau Menteri, mengikut mana-mana yang berkenaan.

(6) Tiada perintah di bawah subseksyen (1), (4) atau (5) boleh dibuat melainkan jika—

- (a) pemegang lesen yang berkenaan dengannya perintah itu hendak dibuat; dan
- (b) dalam hal suatu perintah di bawah perenggan (1)(B) atau subperenggan (C)(i), pegawai atau pengarah yang hendak disingkirkan daripada jawatan itu,

telah diberi suatu peluang yang munasabah untuk membuat representasi terhadap, atau selainnya berkenaan dengan, perintah yang dicadangkan itu.

(7) Walau apa pun subseksyen (6), jika pada pendapat Perbadanan—

- (a) dalam hal suatu perintah yang dibuat oleh Perbadanan di bawah subseksyen (1) atau (5); atau

- (b) dalam hal suatu perintah yang dibuat oleh Menteri di bawah subseksyen (4) atau (5),

apa-apa kelengahan akan memudaratkan kepentingan penghasil sisa pepejal atau orang ramai atau kepada mana-mana kumpulan orang ramai, perintah itu boleh dibuat dahulu dan peluang untuk membuat representasi terhadap atau selainnya berhubung dengan perintah itu hendaklah, dalam hal itu, diberikan sebaik selepas perintah itu dibuat, dan perintah itu boleh, berikutan daripada representasi sedemikian sama ada disahkan atau dipinda atau digantikan di bawah subseksyen (5), atau dibatalkan di bawah subseksyen (8).

(8) Suatu perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1), (4) atau (5), boleh dibatalkan oleh Perbadanan atau Menteri, mengikut mana-mana yang berkenaan, mengikut cara sebagaimana perintah itu dibuat.

(9) Seseorang yang melanggar perintah Perbadanan di bawah perenggan (1)(A), (B), (C) atau (D) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi dua ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya.

BAHAGIAN VIII

KAWALAN KE ATAS PENGHASIL SISA PEPEJAL DAN ORANG YANG MEMILIKI SISA PEPEJAL TERKAWAL

Larangan terhadap pelonggokan, pengolahan, dsb., sisa pepejal terkawal tanpa kebenaran

71. (1) Tiada seorang pun boleh melonggokkan, mengasingkan, menstorkan, menyimpan, memungut, memindahkan, mengangkut, mengolah atau melupuskan atau menyebabkan atau membenarkan supaya dilonggokkan, diasingkan, distorkan, disimpan, dipungut, dipindahkan, diangkut, diolah atau dilupuskan apa-apa sisa pepejal terkawal selain mengikut Akta ini.

(2) Semua sisa pepejal terkawal hendaklah dilonggokkan, diolah, disimpan, distorkan atau dilupuskan hanya di kemudahan pengurusan sisa pepejal yang dilesenkan di bawah Akta ini.

(3) Walau apa pun subseksyen (2), Ketua Pengarah boleh, melalui pemberitahuan yang disiarkan dalam *Warta*, menentukan apa-apa kategori sisa pepejal terkawal yang boleh dilonggokkan, diolah, disimpan, distorkan atau dilupuskan selain mengikut Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini atau di kawasan selain kemudahan pengurusan sisa pepejal.

(4) Pada menjalankan kuasanya di bawah subseksyen (3), Ketua Pengarah hendaklah mengambil kira—

- (a) apa-apa sisa pepejal terkawal yang cukup kecil atau sementara sifatnya sehingga sisa pepejal terkawal itu boleh dikecualikan daripada pemakaian subseksyen (2);
- (b) apa-apa cara pengolahan atau pelupusan apa-apa sisa pepejal terkawal yang tidak begitu berbahaya sehingga sisa pepejal itu boleh dikecualikan daripada pemakaian subseksyen (2); dan
- (c) hal yang baginya kawalan yang memadai diperuntukkan di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain.

(5) Tiada seorang pun pemunya atau penghuni kemudahan pengurusan sisa pepejal yang dilesenkan boleh menerima, memproses atau mengolah apa-apa sisa pepejal terkawal selain mengikut Akta ini.

(6) Mana-mana orang yang memiliki apa-apa sisa pepejal terkawal hendaklah tanpa kelengahan yang tidak munasabah memaklumkan Ketua Pengarah tentang apa-apa pelupusan sisa pepejal terkawal yang tidak disengajakan atau tidak dimaksudkan di mana-mana tempat atau kawasan, selain tempat atau kawasan yang orang itu dibenarkan di bawah Akta ini untuk melupuskan apa-apa sisa pepejal terkawal.

(7) Mana-mana pemunya atau penghuni mana-mana premis hendaklah mengambil segala langkah yang munasabah untuk mengelakkan pelupusan sisa pepejal terkawal yang tidak dibenarkan di premisnya dan hendaklah tanpa kelengahan yang tidak munasabah memaklumkan Ketua Pengarah mengenai pelupusan tanpa kebenaran itu.

(8) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) atau (5) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada sepuluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak kurang daripada enam bulan dan tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya.

Larangan terhadap pelepasan sisa pepejal terkawal yang tidak dibenarkan

72. (1) Mana-mana orang yang mempunyai dalam milikannya apa-apa sisa pepejal terkawal hendaklah mengambil segala langkah yang munasabah untuk mengelakkan terlepasnya apa-apa sisa pepejal terkawal daripada milikannya.

(2) Tiada seorang pun boleh menyebabkan, membantu, bersubahat atau membenarkan terlepasnya apa-apa sisa pepejal terkawal daripada milikan orang lain.

(3) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) atau (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada sepuluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya.

Sisa pepejal hendaklah diletakkan di dalam bekas atau di tapak pelonggokan sisa pepejal terkawal

73. (1) Apa-apa benda yang diletakkan di dalam apa-apa bekas, atau kebuk bekas sisa pepejal terkawal, dengan tujuan supaya bekas itu dikosongkan atau dialihkan, atau yang dilonggokkan di mana-mana tempat yang disebabkan supaya disediakan oleh Ketua Pengarah atau Perbadanan untuk pemungutan dan pelupusan sisa pepejal terkawal hendaklah disifatkan sebagai sisa pepejal, melainkan jika dibuktikan sebaliknya.

(2) Tiada seorang pun, melainkan jika orang itu dilesenkan di bawah Akta ini untuk memungut sisa pepejal, boleh mengisih, mengusik atau selainnya mengganggu apa-apa bekas atau kebuk bekas sisa pepejal terkawal, yang diletakkan dengan tujuan supaya bekas itu dikosongkan, ataupun dilonggokkan di mana-mana

tempat yang disebabkan supaya disediakan oleh Ketua Pengarah atau Perbadanan untuk pemungutan dan pelupusan sisa pepejal terkawal—

- (a) tanpa mengambil kira siapa yang menyediakan bekas itu atau menyebabkan bekas itu disediakan; dan
- (b) sama ada atau tidak bekas itu digunakan bagi maksud umum atau persendirian.

(3) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

(4) Ketua Pengarah boleh mengecualikan pemungutan sisa pepejal yang boleh dikitar semula yang dijalankan oleh kumpulan amal atau mana-mana pertubuhan daripada peruntukan subseksyen (2).

Kuasa untuk mengarahkan supaya sisa pepejal terkawal diasingkan, dikendalikan dan distorkan

74. (1) Ketua Pengarah boleh memberi arahan bertulis sebagaimana yang difikirkannya patut kepada mana-mana orang berkenaan dengan pengasingan, pengendalian dan penstoran apa-apa sisa pepejal terkawal dalam milikan orang itu bagi maksud memastikan pematuhan Akta ini.

(2) Mana-mana orang yang tidak mematuhi arahan di bawah subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

Kuasa untuk mengarahkan supaya sisa pepejal terkawal dialihkan

75. (1) Jika mana-mana orang mempunyai dalam milikannya apa-apa sisa pepejal terkawal yang terkumpul atau apa-apa konsainan sisa pepejal terkawal di atas mana-mana tanah atau premis yang melanggar dengan Akta ini, yang menyebabkan kacau ganggu atau menjejaskan kesihatan atau gangguan kepada kawasan sekitarnya, Ketua Pengarah boleh, dengan notis secara bertulis yang disampaikan kepada orang itu, mengarahkan orang itu supaya menghantar sisa pepejal terkawal itu dalam masa yang dinyatakan dalam arahan itu ke mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal atau mana-mana kawasan yang ditentukan oleh Ketua Pengarah untuk pengolahan atau pelupusan.

(2) Suatu arahan di bawah subseksyen (1) boleh menghendaki orang yang diarahkan itu untuk menghantar sisa pepejal terkawal itu membayar kos pengolahan atau pelupusan sisa pepejal terkawal itu.

(3) Jika sisa pepejal terkawal itu tidak dihantar sebagaimana yang diarahkan di bawah subseksyen (1)—

(a) Ketua Pengarah hendaklah menyebabkan sisa pepejal terkawal itu dipungut oleh mana-mana orang yang diberi kuasa oleh Ketua Pengarah; dan

(b) kos yang ditanggung dalam memungut sisa pepejal terkawal itu oleh orang yang diberi kuasa di bawah perenggan (a) hendaklah menjadi hutang yang kena dibayar kepada Kerajaan dan hendaklah boleh didapatkan dengan sewajarnya.

(4) Ketua Pengarah boleh, apabila dibuat permohonan oleh mana-mana orang dan dengan apa-apa syarat yang difikirkannya patut membenarkan penstoran apa-apa jenis sisa pepejal yang boleh dikitar semula atau apa-apa konsainan sisa pepejal terkawal di mana-mana premis.

(5) Mana-mana orang yang tidak mematuhi arahan di bawah seksyen ini melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada sepuluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Kuasa untuk mengarahkan supaya sisa pepejal terkawal yang dilonggokkan atau dilupuskan dengan menyalahi undang-undang dialihkan

76. (1) Jika apa-apa sisa pepejal terkawal dilonggokkan atau dilupuskan melanggar dengan Akta ini, Ketua Pengarah boleh, melalui notis secara bertulis yang disampaikan kepada—

(a) pemunya atau penghuni premis;

(b) orang yang melonggokkan atau melupuskan sisa pepejal terkawal; atau

(c) penghasil sisa pepejal,

mengarahkannya supaya mengalihkan sisa pepejal terkawal itu dari premis itu dalam tempoh tidak lebih daripada tiga hari dari tarikh penyampaian notis itu.

(2) Jika sisa pepejal terkawal itu tidak dialihkan sebagaimana yang diarahkan di bawah subseksyen (1), Ketua Pengarah boleh menyebabkan sisa pepejal terkawal itu dialihkan oleh mana-mana orang lain yang diberi kuasa oleh Ketua Pengarah.

(3) Jika Ketua Pengarah menjalankan kuasa yang diberikan kepadanya di bawah subseksyen (2), kos yang ditanggung dalam mengalihkan sisa pepejal terkawal itu hendaklah menjadi hutang yang kena dibayar kepada Kerajaan dan hendaklah didapatkan dengan sewajarnya daripada—

- (a) pemunya atau penghuni tanah atau premis itu melainkan jika dia membuktikan bahawa dia tidak membuat atau menyebabkan atau membenarkan pelonggokan sisa pepejal terkawal itu dan dia telah mengambil segala langkah yang munasabah untuk mengelakkan pelonggokan di premis itu;
- (b) orang yang melonggokkan atau melupuskan atau menyebabkan atau membenarkan sisa pepejal terkawal itu dilonggokkan atau dilupuskan; atau
- (c) penghasil sisa pepejal.

(4) Ketua Pengarah boleh memberikan arahan kepada pemunya atau penghuni mana-mana premis supaya membenarkan akses ke premis itu bagi sisa pepejal terkawal yang dilonggokkan dengan menyalahi undang-undang dialihkan oleh mana-mana orang yang diarahkan oleh Ketua Pengarah.

(5) Mana-mana orang yang tidak mematuhi arahan di bawah subseksyen (4) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada sepuluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Kesalahan kerana menyebabkan kerosakan kepada kenderaan, bekas atau kemudahan pengurusan sisa pepejal lain

77. (1) Mana-mana orang yang kerana perbuatan atau peninggalan yang sengaja atau terburu-buru atau cuai telah menyebabkan kerosakan pada bekas, kenderaan atau kemudahan pengurusan sisa pepejal melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada sepuluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(2) Mana-mana orang yang menyebabkan apa-apa kerosakan di bawah subseksyen (1) hendaklah, sebagai tambahan kepada penalti di bawah subseksyen itu, membaiki atau bertanggung untuk membayar ganti rugi sepenuhnya bagi kerosakan yang telah dilakukannya dalam masa yang dinyatakan sebagaimana yang difikirkan patut oleh mahkamah.

(3) Tanpa menjejaskan keluasan subseksyen (1), mana-mana mahkamah yang di hadapannya seseorang dipertuduh atas suatu kesalahan di bawah Akta ini—

- (a) boleh mentaksirkan pampasan yang kena dibayar di bawah seksyen ini; dan
- (b) boleh membuat perintah bagi pembayaran pampasan itu,

dan mana-mana perintah sedemikian boleh dikuatkuasakan seolah-olah perintah itu suatu penghakiman dalam tindakan sivil.

(4) Tiada apa-apa jua boleh berkuat kuasa untuk melepaskan seseorang yang dengannya perjanjian telah dibuat di bawah seksyen 4 atau seorang pemegang lesen daripada tanggungan yang berbangkit di bawah subseksyen (1) dan orang atau pemegang lesen itu hendaklah juga bertanggung atas apa-apa kerosakan yang ditunjukkan telah disebabkan oleh apa-apa tindakan atau peninggalan yang sengaja atau terburu-buru atau cuai orang yang diambil kerja olehnya, atau pekhidmat atau ejennya.

BAHAGIAN IX

PERUNTUKAN PENGUATKUASAAN

Pegawai diberi kuasa

78. (1) Ketua Pengarah boleh, secara bertulis memberi kuasa mana-mana pegawai yang dilantik di bawah seksyen 5, pegawai mana-mana pihak berkuasa tempatan atau pegawai Perbadanan untuk menjalankan kuasa penguatkuasaan di bawah Akta ini.

(2) Mana-mana pegawai sedemikian hendaklah disifatkan sebagai pekhidmat awam mengikut pengertian Kanun Keseksaan [*Akta 574*].

(3) Pada menjalankan mana-mana kuasa penguatkuasaan di bawah Akta ini, seseorang pegawai diberi kuasa hendaklah apabila diminta mengemukakan kepada orang yang terhadapnya dia bertindak kuasa yang dikeluarkan kepadanya oleh Ketua Pengarah.

(4) Ketua Pengarah hendaklah mempunyai segala kuasa, fungsi dan kewajipan seorang pegawai diberi kuasa.

Kuasa penguatkuasaan

79. (1) Seseorang pegawai diberi kuasa boleh bagi maksud menguatkuasakan Akta ini—

- (a) meminta dan memeriksa apa-apa buku, dokumen, surat cara atau rekod dan membuat salinan atau mengambil cabutan daripada buku, dokumen, surat cara atau rekod itu yang ada dalam jagaan atau kawalan mana-mana orang berkenaan dengan apa-apa perkara di bawah Akta ini;
- (b) melawat, memasuki, meneliti dan memeriksa dengan atau tanpa notis terlebih dahulu mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal, tanah atau premis lain pada bila-bila masa tetapi tidak boleh dengan tidak perlu menghalang atau mengganggu apa-apa kerja dalamnya;
- (c) menyiasat berkenaan dengan mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal, tanah atau premis lain—
 - (i) untuk memastikan penyenggaraan dan kebersihan sepatutnya mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal, tanah atau premis lain;
 - (ii) apa-apa perkara atau benda berkenaan dengan atau berhubung dengan keselamatan atau kesihatan mana-mana orang yang tinggal di sekitar kemudahan pengurusan sisa pepejal itu atau yang menyebabkan atau berkemungkinan menyebabkan kerosakan kepada harta;
 - (iii) kesan apa-apa pengendalian atau amalan terhadap keselesaan mana-mana kawasan atau tempat; atau
 - (iv) sama ada terdapat kepadatan atau pengumpulan gas atau cecair beracun; atau

- (d) mengambil sampel apa-apa bahan atau benda yang dijumpai di kemudahan pengurusan sisa pepejal, di atas tanah atau di premis lain, dan sampel udara atau air di, di atas atau di sekitar kemudahan pengurusan sisa pepejal, tanah atau premis lain itu.

(2) Jika, semasa pemeriksaan mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal oleh Ketua Pengarah, didapati oleh Ketua Pengarah bahawa keadaan kemudahan pengurusan sisa pepejal itu sebegitu rupa sehingga keselamatan atau kesihatan mana-mana orang yang tinggal di sekitar kemudahan pengurusan sisa pepejal itu terdedah kepada bahaya, Ketua Pengarah—

- (a) boleh mengambil apa-apa langkah, sama ada di kemudahan pengurusan sisa pepejal yang terjejas atau di atas tanah yang bersempadanan, termasuk menutup kemudahan pengurusan sisa pepejal itu, sebagaimana yang didapati munasabah oleh Ketua Pengarah untuk mengelakkan bahaya sedemikian; dan
- (b) berhak mendapatkan kos dan perbelanjaan yang dilakukan dalam berbuat demikian daripada pemegang lesen kemudahan pengurusan sisa pepejal itu.

Kuasa penyiasatan

80. (1) Seseorang pegawai diberi kuasa hendaklah mempunyai kuasa untuk menyiasat pelakuan apa-apa kesalahan di bawah Akta ini.

(2) Tiap-tiap orang yang dikehendaki oleh seseorang pegawai diberi kuasa untuk memberikan maklumat atau mengemukakan apa-apa dokumen atau barang lain yang berhubungan dengan pelakuan apa-apa kesalahan yang orang itu berkuasa untuk memberikannya hendaklah terikat di sisi undang-undang untuk memberikan maklumat itu atau mengemukakan dokumen atau barang lain itu.

Mengeledah dan menyita dengan waran

81. (1) Jika didapati oleh Majistret, berdasarkan maklumat bertulis bersumpah dan selepas apa-apa siasatan yang didapatinya perlu, bahawa terdapat sebab yang munasabah untuk mempercayai bahawa

mana-mana premis telah digunakan atau hendak digunakan bagi, atau terdapat di dalam atau di mana-mana premis, keterangan yang diperlukan untuk membuktikan, pelakuan suatu kesalahan di bawah Akta ini, Majistret boleh mengeluarkan suatu waran yang memberi kuasa pegawai diberi kuasa yang kepadanya waran itu diarahkan, pada bila-bila masa yang munasabah sama ada pada waktu siang atau malam dan dengan atau tanpa bantuan—

- (a) untuk memasuki mana-mana premis dan menggeledah, menyita dan menahan apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain;
- (b) untuk memeriksa, membuat salinan, atau mengambil cabutan daripada, mana-mana buku, rekod, dokumen atau barang lain yang disita dan ditahan;
- (c) mengambil milikan, dan mengalihkan dari premis itu, apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain yang disita sedemikian atau menahannya selama apa-apa tempoh yang diperlukan;
- (d) memeriksa mana-mana orang yang ada di dalam, atau di premis itu, dan bagi maksud pemeriksaan itu, menahan orang itu dan memindahkannya ke mana-mana tempat sebagaimana yang perlu untuk memudahkan penggeledahan itu, dan menyita dan menahan apa-apa harta atau dokumen yang dijumpai pada orang itu; atau
- (e) memecah buka, memeriksa dan menggeledah apa-apa bejana, bekas atau barang lain.

(2) Seseorang pegawai diberi kuasa yang bertindak di bawah subseksyen (1) boleh, jika perlu berbuat demikian—

- (a) memecah buka mana-mana pintu luar atau dalam mana-mana premis dan masuk ke dalam premis itu;
- (b) dengan kekerasan masuk ke dalam mana-mana premis dan tiap-tiap bahagiannya;
- (c) dengan kekerasan mengalihkan apa-apa halangan kepada kemasukan, penggeledahan, penyitaan, penahanan atau pemindahan itu yang dia diberi kuasa untuk melaksanakannya; atau
- (d) menahan mana-mana orang yang ditemui di mana-mana premis yang digeledah di bawah subseksyen (1) sehingga penggeledahan itu selesai.

(3) Jika, oleh sebab jenis, saiz atau jumlahnya, pengalihan mana-mana harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain yang disita di bawah seksyen ini tidak dapat dilaksanakan, pegawai diberi kuasa yang menyita hendaklah, dengan apa-apa cara, mengelak harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain itu.

(4) Mana-mana orang yang, tanpa kuasa yang sah, memecahkan, mengganggu atau merosakkan lak yang disebut dalam subseksyen (3) atau mengalihkan harta, kelengkapan, jentera, buku rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain yang dilak atau, cuba berbuat demikian melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya dan dalam hal suatu kesalahan yang berterusan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit bagi tiap-tiap hari atau sebahagian daripada sehari kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

Mengeledah dan menyita tanpa waran

82. Jika seseorang pegawai diberi kuasa berpuas hati atas maklumat yang diterima bahawa dia mempunyai sebab yang munasabah untuk dipercayai bahawa oleh sebab kelengahan dalam memperoleh suatu waran geledah di bawah seksyen 81 penyiasatan akan terjejas teruk atau keterangan mengenai pelakuan suatu kesalahan mungkin diganggu, dipindahkan, dirosakkan atau dimusnahkan, pegawai itu boleh memasuki premis itu dan menjalankan dalam, di atas dan berkenaan dengan premis itu segala kuasa yang disebut dalam seksyen 81 dengan cara yang sepenuhnya dan secukupnya seolah-olah dia diberi kuasa untuk berbuat demikian oleh suatu waran yang dikeluarkan di bawah seksyen itu.

Capaian kepada data berkomputer

83. (1) Seorang pegawai diberi kuasa yang menjalankan suatu penggeledahan di bawah Akta ini hendaklah diberi capaian kepada data berkomputer sama ada disimpan dalam suatu komputer atau selainnya.

(2) Bagi maksud seksyen ini, pegawai diberi kuasa itu hendaklah diberikan kata laluan, kod penyulitan, kod penyahsulitan, perisian atau perkakasan yang perlu dan apa-apa cara lain yang dikehendaki bagi capaiannya untuk membolehkan data berkomputer difahami.

Kuasa untuk memberhentikan, menggeledah dan menyita kenderaan

84. (1) Jika seseorang pegawai diberi kuasa mempunyai sebab yang munasabah untuk mengesyaki bahawa mana-mana kenderaan membawa apa-apa benda yang berkenaan dengannya suatu kesalahan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta sedang atau telah dilakukan, dia boleh memberhentikan dan memeriksa kenderaan itu dan boleh, jika atas pemeriksaan dia mempunyai sebab yang munasabah untuk mempercayai bahawa kenderaan itu sedang atau telah digunakan untuk melakukan kesalahan itu, menyita kenderaan dan apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu yang semunasabahnya dipercayai memberikan keterangan mengenai pelakuan kesalahan itu.

(2) Orang yang mengawal atau menjaga kenderaan itu hendaklah, jika dikehendaki berbuat demikian oleh pegawai diberi kuasa—

- (a) memberhentikan kenderaan itu dan membenarkan pegawai diberi kuasa untuk memeriksanya; dan
- (b) membuka semua bahagian kenderaan itu untuk diperiksa dan mengambil segala langkah yang perlu untuk membolehkan atau memudahkan penjalanan pemeriksaan sebagaimana yang didapati perlu oleh pegawai diberi kuasa.

(3) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya dan dalam hal suatu kesalahan yang berterusan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit bagi tiap-tiap hari atau sebahagian daripada sehari kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

Senarai benda yang disita

85. (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan di bawah subseksyen (2), jika apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau apa-apa kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, disita di bawah Akta ini, pegawai yang menyita hendaklah menyediakan suatu senarai benda yang disita dan dengan serta-merta menyerahkan suatu salinan senarai itu yang ditandatangani olehnya kepada—

- (a) jika premis telah digeledah di bawah seksyen 81 atau 82, penghuni premis yang telah digeledah itu, atau kepada ejen atau pekhidmatnya, di premis itu; dan
- (b) jika kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu disita di bawah seksyen 84, orang yang mengawal atau menjaga kenderaan itu.

(2) Jika premis itu tidak berpenghuni, pegawai yang menyita hendaklah bilamana mungkin menampalkan senarai benda yang disita itu di tempat yang mudah dilihat di premis itu.

Pemulangan sementara harta, dsb., yang disita

86. Jika apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau apa-apa kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, disita di bawah Akta ini, Ketua Pengarah boleh, mengikut budi bicaranya, memulangkan buat sementara benda itu kepada pemunya atau orang yang daripada milikan, jagaan atau kawalannya benda itu disita—

- (a) tertakluk kepada apa-apa terma dan syarat yang dikenakan oleh Ketua Pengarah; dan
- (b) tertakluk, dalam apa-apa hal, kepada jaminan yang mencukupi diberikan sehingga Ketua Pengarah berpuas hati bahawa benda itu akan diserahkan kepadanya apabila diminta atau dikemukakan di hadapan mahkamah yang mempunyai bidang kuasa berwibawa.

Kuasa untuk menghendaki kehadiran orang yang mempunyai pengetahuan tentang kes

87. (1) Seorang pegawai diberi kuasa yang menjalankan suatu penyiasatan di bawah Akta ini boleh melalui perintah secara bertulis menghendaki kehadiran di hadapannya mana-mana orang yang pada hemat pegawai diberi kuasa itu mempunyai pengetahuan tentang fakta dan hal keadaan kes itu, dan orang itu hendaklah hadir sebagaimana yang dikehendaki sedemikian.

(2) Jika mana-mana orang enggan hadir sebagaimana yang dikehendaki sedemikian, pegawai diberi kuasa itu boleh melaporkan keengganan itu kepada Majistret yang hendaklah mengeluarkan suatu saman untuk memastikan kehadiran orang itu sebagaimana yang dikehendaki oleh perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1).

Pemeriksaan orang yang mempunyai pengetahuan tentang kes

88. (1) Seorang pegawai diberi kuasa yang menjalankan suatu penyiasatan di bawah Akta ini boleh memeriksa secara lisan mana-mana orang yang dikatakan mempunyai pengetahuan tentang fakta dan hal keadaan kes itu.

(2) Orang yang diperiksa di bawah subseksyen (1) itu adalah terikat di sisi undang-undang untuk menjawab semua soalan yang berhubungan dengan kes itu yang diajukan kepadanya oleh pegawai diberi kuasa itu, tetapi orang itu boleh enggan menjawab mana-mana soalan yang jawapannya berkecenderungan mendedahkannya kepada pertuduhan jenayah, atau penalti atau pelucuthakan.

(3) Seseorang yang membuat suatu pernyataan di bawah seksyen ini adalah terikat di sisi undang-undang untuk menyatakan yang benar, sama ada atau tidak pernyataan itu dibuat secara keseluruhannya atau sebahagiannya dalam menjawab soalan.

(4) Seorang pegawai diberi kuasa yang memeriksa seseorang di bawah subseksyen (1) hendaklah terlebih dahulu memaklumkan orang itu mengenai peruntukan subseksyen (2) dan (3).

(5) Sesuatu pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang di bawah seksyen ini hendaklah, bilamana mungkin, diubah ke dalam bentuk bertulis dan ditandatangani oleh orang yang membuatnya atau dilekatkan cap ibu jarinya, mengikut mana-mana yang berkenaan—

- (a) selepas pernyataan itu dibacakan kepadanya dalam bahasa dia membuatnya; dan
- (b) selepas dia diberi peluang untuk membuat apa-apa pembedulan yang dia mahu.

Kebolehterimaan pernyataan

89. (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam seksyen ini, tiada pernyataan yang dibuat oleh mana-mana orang kepada seseorang pegawai diberi kuasa semasa penyiasatan dibuat di bawah Akta ini boleh digunakan dalam keterangan.

(2) Apabila mana-mana saksi dipanggil bagi pendakwaan atau bagi pembelaan, selain tertuduh, mahkamah hendaklah, atas permintaan tertuduh atau pendakwa, merujuk kepada mana-mana pernyataan yang dibuat oleh saksi itu kepada seseorang pegawai diberi kuasa semasa suatu penyiasatan di bawah Akta ini dan boleh kemudiannya, jika difikirkan patut oleh mahkamah demi kepentingan keadilan, mengarahkan supaya tertuduh diberikan suatu salinan pernyataan itu dan pernyataan itu boleh digunakan untuk mencabar kebolehpercayaan saksi itu mengikut cara yang diperuntukkan oleh Akta Keterangan 1950 [*Akta 56*].

(3) Jika tertuduh telah membuat suatu pernyataan semasa suatu penyiasatan, pernyataan itu boleh diterima sebagai keterangan bagi menyokong pembelaannya semasa perbicaraan.

(4) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan terpakai bagi mana-mana pernyataan yang dibuat semasa suatu perbarisan cam atau terangkum dalam seksyen 27 atau perenggan 32(1)(a), (i) dan (j) Akta Keterangan 1950.

(5) Apabila mana-mana orang dipertuduh atas apa-apa kesalahan berhubung dengan—

- (a) pembuatan; atau
- (b) kandungan,

apa-apa pernyataan yang dibuat olehnya kepada seseorang pegawai diberi kuasa semasa suatu penyiasatan yang dibuat di bawah Akta ini, pernyataan itu boleh digunakan sebagai keterangan dalam kes pendakwaan.

Pelucuthakan atau pelepasan harta, dsb., yang disita

90. (1) Apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau apa-apa kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, yang disita pada menjalankan mana-mana kuasa yang diberikan oleh Akta ini boleh dilucuthakkan.

(2) Jika pendakwaan dimulakan berkenaan dengan apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau apa-apa kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, di bawah Akta ini, mahkamah yang di hadapannya pendakwaan berkenaan telah dijalankan boleh memerintahkan pelucuthakan atau pelepasan harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain itu, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu.

(3) Mahkamah hendaklah memerintahkan pelucuthakan harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu yang disebut dalam subseksyen (1) jika dibuktikan sehingga mahkamah berpuas hati bahawa suatu kesalahan di bawah Akta ini telah dilakukan dan bahawa benda itu ialah hal perkara atau telah digunakan dalam melakukan kesalahan itu, walaupun tiada seorang pun telah disabitkan atas kesalahan itu.

(4) Jika tiada pendakwaan akan dimulakan berkenaan dengan apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau apa-apa kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, yang disita di bawah Akta ini, pegawai diberi kuasa yang dalam jagaannya benda itu dipegang hendaklah memberitahu orang yang daripada milikan, jagaan atau kawalannya harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain itu, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, disita tentang hakikat itu dan tentang peruntukan subseksyen (7).

(5) Suatu notis di bawah subseksyen (4) hendaklah secara bertulis dan hendaklah dihantar ke alamat yang terakhir diketahui orang yang berkenaan.

(6) Jika tiada tuntutan dibuat di bawah subseksyen (7) dalam masa tiga puluh dari tarikh penyampaian notis yang disebut dalam subseksyen (4), harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, yang disita di bawah Akta ini hendaklah diambil dan disifatkan dilucuthakkan apabila habis tempoh itu.

(7) Seseorang yang menegaskan bahawa dia ialah pemunya harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, yang disebut dalam subseksyen (4) dan bahawa benda itu tidak boleh dilucuthakkan boleh dengan sendiri atau melalui ejennya yang diberi kuasa secara bertulis memberikan notis bertulis kepada pegawai diberi kuasa yang dalam milikannya benda itu dipegang bahawa dia menuntut benda itu.

(8) Apabila diterima notis yang disebut dalam subseksyen (7), pegawai diberi kuasa itu hendaklah merujuk tuntutan itu kepada Ketua Pengarah yang—

- (a) boleh mengarahkan supaya harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, dilepaskan; atau
- (b) boleh mengarahkan secara bertulis pegawai diberi kuasa, supaya merujuk perkara itu kepada Majistret untuk diputuskan.

(9) Majistret yang kepadanya suatu perkara dirujuk di bawah perenggan (8)(b) hendaklah mengeluarkan saman yang menghendaki—

- (a) orang yang menegaskan bahawa dia ialah pemunya harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu; dan
- (b) orang yang daripadanya harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, disita,

supaya hadir di hadapan Majistret dan apabila mereka hadir atau apabila mereka tidak hadir, tetapi penyampaian saman dengan sewajarnya dibuktikan, Majistret itu hendaklah meneruskan pemeriksaan perkara itu dan jika dibuktikan bahawa suatu kesalahan di bawah Akta ini telah dilakukan dan bahawa benda itu merupakan hal perkara atau telah digunakan dalam melakukan kesalahan itu hendaklah memerintahkan supaya harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, dilucuthakkan dan hendaklah, jika tiada bukti sedemikian, memerintahkan pelepasannya.

(10) Apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, yang dilucuthakkan atau disifatkan dilucuthakkan hendaklah dihantarserahkan kepada Ketua Pengarah dan hendaklah dilupuskan oleh Ketua Pengarah mengikut arahan Majistret.

(11) Ketua Pengarah boleh mengarahkan supaya apa-apa benda yang disita di bawah Akta ini dijual pada bila-bila masa dan hasil jualan dipegang sementara menanti keputusan apa-apa pendakwaan atau tuntutan di bawah seksyen ini jika—

- (a) benda itu adalah daripada jenis yang mudah musnah atau mudah reput dengan cepat dan semula jadi;
- (b) penjagaan benda itu melibatkan belanja dan kesusahan yang tidak munasabah; atau
- (c) benda itu dipercayai menyebabkan halangan atau bahaya kepada orang ramai.

Kos bagi memegang kelengkapan, dsb., yang disita

91. Jika apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau apa-apa kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, yang disita di bawah Akta ini dipegang dalam jagaan Ketua Pengarah sementara menunggu penyelesaian apa-apa prosiding yang berkenaan dengan suatu kesalahan di bawah Akta ini, kos bagi memegang dalam jagaan hendaklah, sekiranya mana-mana orang didapati telah melakukan suatu kesalahan, menjadi hutang yang kena dibayar oleh orang itu kepada Kerajaan dan hendaklah didapatkan dengan sewajarnya.

Tiada kos atau ganti rugi yang berbangkit daripada penyitaan boleh didapatkan

92. Tiada seorang pun boleh, dalam apa-apa prosiding di hadapan mana-mana mahkamah berkenaan dengan apa-apa harta, kelengkapan, jentera, buku, rekod, dokumen, bejana, bekas atau barang lain, atau apa-apa kenderaan atau apa-apa benda yang dijumpai di dalam kenderaan itu, yang disita dalam menjalankan atau yang berupa sebagai menjalankan mana-mana kuasa yang diberikan oleh Akta ini, berhak kepada kos prosiding itu atau kepada apa-apa ganti rugi atau relief lain melainkan jika penyitaan itu dibuat tanpa sebab yang munasabah.

Halangan

93. Mana-mana orang yang—

- (a) enggan memberikan mana-mana pegawai diberi kuasa akses ke mana-mana premis yang pegawai diberi kuasa itu berhak kepadanya di bawah Akta ini atau dalam melaksanakan apa-apa kewajipan yang dikenakan atau kuasa yang diberikan oleh Akta ini;
- (b) menyerang, menghalang, menggalang atau mengganggu mana-mana pegawai diberi kuasa dalam melaksanakan kewajipan atau kuasanya yang diberikan oleh Akta ini;
- (c) enggan memberikan mana-mana pegawai diberi kuasa apa-apa maklumat yang berhubungan dengan sesuatu kesalahan atau kesalahan yang disyaki di bawah Akta ini atau apa-apa maklumat lain yang semunasabahnya boleh dikehendaki daripadanya dan yang ada dalam pengetahuan atau dalam kuasanya untuk memberikannya,

melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya dan dalam hal suatu kesalahan yang berterusan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit bagi tiap-tiap hari atau sebahagian daripada sehari kesalahan itu berterusan selepas sabitan.

Pengkompaunan kesalahan

94. (1) Ketua Pengarah atau Perbadanan boleh, dengan keizinan secara bertulis Pendakwa Raya, mengkompaun mana-mana kesalahan yang dilakukan oleh mana-mana orang di bawah Akta ini dan yang ditetapkan sebagai suatu kesalahan yang boleh dikompaun oleh peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini dengan membuat suatu tawaran bertulis kepada orang yang disyaki telah melakukan kesalahan itu untuk mengkompaun kesalahan itu dengan membayar suatu amaun wang yang tidak melebihi lima puluh peratus daripada amaun denda maksimum bagi kesalahan itu kepada Ketua Pengarah atau Perbadanan dalam masa yang dinyatakan dalam tawaran itu.

(2) Suatu tawaran di bawah subseksyen (1) boleh dibuat pada bila-bila masa selepas kesalahan itu dilakukan, tetapi sebelum apa-apa pendakwaan baginya dimulakan, dan jika amaun yang dinyatakan dalam tawaran itu tidak dibayar dalam masa yang dinyatakan dalam tawaran itu atau dalam apa-apa tempoh pelanjutan yang boleh diberikan oleh Ketua Pengarah atau Perbadanan, pendakwaan bagi kesalahan itu boleh dimulakan pada bila-bila masa selepas itu terhadap orang yang kepadanya tawaran itu telah dibuat.

(3) Jika suatu kesalahan telah dikompaun di bawah subseksyen (1), tiada pendakwaan boleh selepas itu dimulakan berkenaan dengan kesalahan itu terhadap orang yang kepadanya tawaran untuk mengkompaun kesalahan itu telah dibuat.

Pemulaan pendakwaan

95. Tiada pendakwaan bagi mana-mana kesalahan di bawah Akta ini boleh dimulakan kecuali oleh atau dengan keizinan secara bertulis Pendakwa Raya.

Kesalahan oleh pertubuhan perbadanan

96. Jika suatu pertubuhan perbadanan melakukan suatu kesalahan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini, mana-mana orang yang, pada masa kesalahan itu dilakukan merupakan seorang pengarah, pengurus, setiausaha atau pegawai lain yang seumpamanya atau yang berupa bertindak

atas apa-apa sifat sedemikian, atau yang dalam apa-apa cara atau sehingga apa-apa takat bertanggungjawab bagi pengurusan apa-apa hal ehwal pertubuhan perbadanan itu, atau yang membantu dalam pengurusan sedemikian—

- (a) boleh dipertuduh secara berasingan atau berse sama dalam prosiding yang sama bersekali dengan pertubuhan perbadanan itu; dan
- (b) jika pertubuhan perbadanan itu didapati telah melakukan kesalahan itu, hendaklah disifatkan telah melakukan kesalahan itu melainkan jika, dengan mengambil kira jenis fungsinya atas sifat itu dan segala hal keadaan, dia membuktikan—
 - (i) bahawa kesalahan itu telah dilakukan tanpa pengetahuan, persetujuan atau pembiarannya; dan
 - (ii) bahawa dia telah mengambil segala langkah yang munasabah dan menjalankan segala usaha yang wajar untuk menghalang pelakuan kesalahan itu.

Penyampaian dokumen

97. (1) Penyampaian sesuatu dokumen kepada mana-mana orang hendaklah dilaksanakan—

- (a) dengan menghantar serahkan dokumen itu kepada orang itu atau dengan menghantar serahkan dokumen itu kepada seseorang anggota keluarganya yang dewasa di tempat kediaman orang itu yang terakhir diketahui;
- (b) dengan meninggalkan dokumen itu di tempat kediaman atau perniagaan orang itu yang lazim atau yang terakhir diketahui dalam suatu sampul yang dialamatkan kepada orang itu; atau
- (c) dengan menghantar dokumen itu melalui pos berdaftar yang dialamatkan kepada orang itu di tempat kediaman atau perniagaan orang itu yang lazim atau yang terakhir diketahui.

(2) Sesuatu dokumen yang dikehendaki disampaikan kepada pemunya atau penghuni mana-mana premis—

(a) hendaklah disifatkan telah dialamatkan dengan sepatutnya jika dialamatkan dengan perihalan “pemunya” atau “penghuni” premis itu tanpa nama atau perihalan lanjut; dan

(b) boleh disampaikan—

(i) dengan menghantARSERAHKAN dokumen itu kepada seorang dewasa yang berada di premis itu; atau

(ii) jika tiada orang sedemikian di premis itu yang kepadanya dokumen itu boleh dengan usaha yang munasabah dihantARSERAHKAN, melalui pengiklanan sekurang-kurangnya dalam satu akhbar tempatan.

Ketidaktepatan dalam dokumen

98. (1) Tiada kesilapan nama atau ketidaktepatan perihalan mana-mana orang atau premis yang dinamakan atau diperihalkan dalam mana-mana dokumen yang disediakan, dikeluarkan atau disampaikan bagi maksud Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini boleh dengan apa-apa cara menyentuh kuat kuasa Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta in berkenaan dengan orang atau tempat itu jika orang atau tempat itu dinyatakan dalam dokumen itu sedemikian rupa sehingga boleh dikenali pasti.

(2) Tiada prosiding yang diambil di bawah atau menurut kuasa Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini boleh menjadi tidak sah kerana ketidaktepatan bentuk.

Kebertanggungjawaban pemindah hakmilik

99. (1) Tiap-tiap orang yang menjual atau memindahkan hakmilik mana-mana harta yang berkenaan dengannya kos dan belanja telah dilakukan oleh Ketua Pengarah atau pemegang lesen, mengikut mana-mana yang berkenaan, pada atau semasa melaksanakan apa-apa kerja yang, di bawah Akta ini, boleh didapatkan daripada pemilik harta itu hendaklah terus bertanggungjawab bagi pembayaran segala kos dan belanja yang kena dibayar berkenaan dengan harta

itu dan bagi pelaksanaan segala obligasi lain yang dikenakan oleh Akta ini ke atas pemilik harta itu yang menjadi kena dibayar atau yang hendaklah dilaksanakan pada bila-bila masa sebelum pemindahan hakmilik itu berkuat kuasa.

(2) Tiada apa-apa jua dalam Akta ini boleh menyentuh kebertanggunganan pembeli atau penerima pindahan hakmilik itu untuk membayar kos dan belanja berkenaan dengan harta yang disebut dalam subseksyen (1) atau menyentuh hak Ketua Pengarah atau pemegang lesen, mengikut mana-mana yang berkenaan, untuk mendapatkan kos dan belanja itu daripada, atau untuk menguatkuasakan mana-mana obligasi di bawah Akta ini terhadap, pembeli atau penerima pindahan hakmilik itu.

Kemudahan pengurusan sisa pepejal yang dipasang atau dibina tanpa kebenaran sebelum permulaan kuat kuasa Akta ini

100. (1) Jika Ketua Pengarah berpuas hati atas alasan yang munasabah bahawa—

- (a) mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal telah dipasang atau dibina tanpa kebenaran di bawah mana-mana undang-undang bertulis sebelum permulaan kuat kuasa Akta ini; dan
- (b) penerusan kewujudan pengurusan sisa pepejal itu—
 - (i) adalah sebegitu rupa sehingga keselamatan atau kesihatan mana-mana orang yang tinggal di sekitar kemudahan pengurusan sisa pepejal itu terdedah kepada bahaya; atau
 - (ii) berkemungkinan digunakan melanggar dengan Akta ini,

Ketua Pengarah boleh membuat aduan bertulis kepada Majistret.

(2) Apabila diterima aduan bertulis di bawah subseksyen (1), Majistret hendaklah mengeluarkan saman yang menghendaki pemunya atau penghuni kemudahan pengurusan sisa pepejal itu hadir di hadapan Majistret dan apabila dia hadir atau tidak hadir, tetapi penyampaian saman dengan sewajarnya dibuktikan, Majistret hendaklah meneruskan pendengaran aduan itu dan boleh—

- (a) menolak aduan itu; atau

(b) membuat suatu perintah perobohan kemudahan pengurusan sisa pepejal itu dalam tempoh yang dinyatakan dalam perintah itu.

(3) Mana-mana orang yang tidak mematuhi perintah yang dibuat di bawah perenggan (2)(b) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak kurang daripada sepuluh ribu ringgit dan tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(4) Apabila habis tempoh yang dinyatakan dalam perintah di bawah perenggan (2)(b), Ketua Pengarah boleh melaksanakan perintah itu dan kos bagi kerja itu hendaklah menjadi hutang yang kena dibayar kepada Kerajaan dan hendaklah boleh didapatkan dengan sewajarnya.

BAHAGIAN X

PENGURANGAN DAN MENDAPATKAN SEMULA SISA PEPEJAL TERKAWAL

Pengurangan, penggunaan semula dan pengitaran semula sisa pepejal terkawal

101. (1) Menteri boleh, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*, menghendaki—

- (a) mana-mana penghasil sisa pepejal untuk mengurangkan penghasilan sisa pepejal terkawal mengikut apa-apa cara atau kaedah;
- (b) mana-mana orang untuk menggunakan bahan yang mesra alam;
- (c) mana-mana orang untuk menggunakan amaun tertentu bahan yang dikitar semula bagi keluaran tertentu;
- (d) mana-mana orang untuk menghadkan penghasilan, pengimportan, kegunaan, pengeluaran atau pelupusan keluaran atau bahan tertentu;
- (e) pelaksanaan sistem kod dan pelabelan bagi apa-apa keluaran atau bahan untuk menggalakkan pengitaran semula;
- (f) penggunaan apa-apa kaedah atau cara bagi maksud mengurangkan kesan buruk sisa pepejal terkawal pada alam sekitar; dan

- (g) penggunaan apa-apa kaedah atau cara lain bagi maksud mengurangkan, menggunakan semula dan mengitar semula sisa pepejal terkawal.

(2) Mana-mana orang yang tidak mematuhi perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Sistem terima balik dan sistem bayaran balik deposit

102. (1) Menteri boleh, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta* mewujudkan sistem terima balik yang—

- (a) menghendaki supaya keluaran atau barang tertentu yang telah digunakan hendaklah diterima balik oleh pengeluar, pemasang, pengimport atau pengedar dan supaya pengeluar, pemasang, pengimport atau pengedar itu hendaklah menanggung perbelanjaan dan kos sendiri untuk mengitar semula atau melupuskan apa-apa keluaran atau barang yang diterima balik mengikut cara yang tertentu;
- (b) menghendaki supaya mana-mana orang hendaklah menghantar keluaran atau barang kepada pengeluar, pemasang, pengimport atau pengedar itu; dan
- (c) menghendaki supaya mana-mana pengedar keluaran dan barang tertentu untuk menerima dan menstorkan keluaran dan barang tertentu yang diterima balik.

(2) Menteri boleh, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*, mewujudkan sistem bayaran balik deposit dan menentukan—

- (a) keluaran dan barang tertentu;
- (b) amaun bayaran balik deposit;
- (c) pelabelan keluaran dan barang; dan
- (d) obligasi pengedar keluaran dan barang.

(3) Mana-mana orang yang melanggar mana-mana perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) dan (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

BAHAGIAN XI

AM

Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam

103. (1) Suatu kumpulan wang yang dikenali sebagai “Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam” ditubuhkan dan hendaklah dikawal dan dikendalikan oleh Perbadanan.

(2) Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam hendaklah terdiri daripada—

- (a) apa-apa jumlah wang yang disumbangkan oleh Kerajaan Negeri dan pihak berkuasa tempatan di bawah apa-apa perkiraan yang dibuat menurut Perlembagaan Persekutuan;
- (b) segala wang yang diterima daripada caj, fi atau levi yang dikenakan di bawah seksyen 30;
- (c) segala wang yang diuntukkan daripada Kerajaan Persekutuan bagi pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam.

(3) Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam hendaklah dibelanjakan bagi maksud yang berikut:

- (a) membayar kos yang ditanggung berikutan dengan perjanjian yang dibuat di bawah seksyen 4; dan
- (b) membayar caj, fi atau levi berhubung dengan arahan yang diberikan oleh Ketua Pengarah di bawah subseksyen 23(5) untuk menjalankan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam.

(4) Perbadanan hendaklah menyebabkan supaya akaun yang sepatutnya bagi Kumpulan Wang Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam dan laporan aktiviti yang sepatutnya berkenaan dengan Kumpulan Wang itu disimpan dan hendaklah, secepat yang dapat dilaksanakan selepas berakhirnya setiap tahun kewangan, menyebabkan supaya disediakan bagi tahun kewangan itu—

- (a) suatu penyata akaun yang hendaklah mengandungi suatu kunci kira-kira dan akaun sumbangan dan perbelanjaan; dan

(b) suatu pernyataan mengenai aktivitinya.

(5) Perbadanan hendaklah dengan seberapa segera yang mungkin menghantar suatu salinan penyata yang diperakui oleh juruaudit dan suatu salinan laporan juruaudit kepada Menteri dan Menteri hendaklah menyebabkan supaya penyata dan laporan itu dibentangkan di hadapan kedua-dua Majlis Parlimen.

Kuasa untuk mengecualikan

104. (1) Menteri boleh, jika didapatinya selaras dengan maksud Akta ini atau demi kepentingan awam, melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*, mengecualikan mana-mana orang, kenderaan, premis atau kemudahan pengurusan sisa pepejal atau mana-mana golongan orang, kenderaan, premis atau kemudahan pengurusan sisa pepejal daripada kesemua atau mana-mana peruntukan Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini bagi apa-apa tempoh dan tertakluk kepada apa-apa syarat yang sebagaimana yang dinyatakan oleh Menteri dan dia boleh mengubah atau menambah kepada syarat yang telah dinyatakan sedemikian.

(2) Menteri boleh pada bila-bila masa melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta* membatalkan mana-mana perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) jika dia berpuas hati bahawa pengecualian sedemikian tidak patut diberikan lagi.

Perlindungan Ketua Pengarah dan pegawai lain

105. Tiada tindakan atau pendakwaan boleh dibawa, dimulakan atau dikekalkan di dalam mana-mana mahkamah terhadap—

(a) Ketua Pengarah, Timbalan Ketua Pengarah, Pengarah, Timbalan Pengarah, Penolong Pengarah atau mana-mana pegawai lain yang dilantik atau diberi kuasa dengan sewajarnya di bawah Akta ini bagi atau atas sebab atau berkenaan dengan apa-apa perbuatan yang diarahkan atau dilakukan bagi maksud melaksanakan Akta ini dan mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini; dan

- (b) mana-mana orang lain bagi apa-apa perbuatan yang dilakukan atau berupa sebagai dilakukan olehnya di bawah perintah, arahan atau suruhan Ketua Pengarah, Timbalan Ketua Pengarah, Pengarah, Timbalan Pengarah, Penolong Pengarah atau mana-mana pegawai lain yang dilantik sewajarnya di bawah Akta ini jika perbuatan itu dilakukan dengan suci hati dan dengan kepercayaan yang munasabah bahawa perbuatan itu perlu bagi maksud yang diniatkan untuk dicapai melaluinya.

Bidang kuasa untuk membicarakan kesalahan

106. Walau apa pun mana-mana undang-undang bertulis lain yang berlawanan, Mahkamah Sesyen hendaklah mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan apa-apa kesalahan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini, dan mengenakan hukuman penuh bagi mana-mana kesalahan sedemikian.

Penalti am

107. Mana-mana orang yang melakukan suatu kesalahan di bawah Akta ini yang baginya tiada penalti diperuntukkan dengan nyata boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya.

Peraturan-peraturan

108. (1) Menteri boleh membuat peraturan-peraturan sebagaimana yang suai manfaat atau perlu bagi penjalanan lebih baik peruntukan Akta ini.

(2) Tanpa menjejaskan keluasan subseksyen (1), peraturan-peraturan boleh dibuat bagi semua atau mana-mana maksud yang berikut:

- (a) menetapkan standard dan spesifikasi bagi reka bentuk, pembinaan, pengendalian dan penyenggaraan mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan;

- (b) menetapkan kaedah atau cara pemungutan, pengangkutan, pengolahan atau pelupusan sisa pepejal terkawal termasuk jenis sisa pepejal terkawal yang menghendaki olahan terlebih dahulu sebelum pelupusannya;
- (c) menetapkan skim bagi menjalankan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal termasuk kewajipan dan obligasi pemegang lesen dan penghasil sisa pepejal, kawasan geografi, jenis sisa pepejal terkawal dan perkhidmatan yang hendak disediakan;
- (d) menetapkan reka bentuk, jenis dan bilangan bekas yang hendaklah disediakan dan bahan atau benda yang boleh atau tidak boleh diletakkan di dalam bekas itu;
- (e) menetapkan spesifikasi dan kehendak bagi kenderaan yang digunakan dalam pengangkutan sisa pepejal terkawal;
- (f) menetapkan kaedah atau cara dan tahap pengitaran semula oleh mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang ditetapkan;
- (g) menetapkan apa-apa sisa pepejal terkawal sebagai sisa pepejal yang boleh dikitar semula dan kewajipan mana-mana orang untuk mengasingkan sisa pepejal yang boleh dikitar semula;
- (h) menetapkan kewajipan mana-mana orang untuk mengasingkan sisa pepejal khas dan kehendak bagi penstoran di mana-mana premis;
- (i) menetapkan kaedah atau cara bagi menjalankan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam;
- (j) menetapkan bentuk dan kandungan lesen yang hendaklah diberikan di bawah Akta ini, syarat yang hendaklah dikenakan dan fi yang hendaklah dibayar bagi lesen itu;
- (k) menetapkan cara dan borang yang hendaklah digunakan dan maklumat yang hendaklah diberikan bagi apa-apa maksud Akta ini;
- (l) menetapkan bentuk pemberitahuan, notis, perintah atau arahan yang hendaklah dibuat di bawah Akta ini dan cara penyampaian pemberitahuan, notis, perintah atau arahan itu;
- (m) menetapkan kesalahan yang boleh dikompaun dan borang yang hendaklah digunakan dan kaedah dan tatacara untuk pengkompaunan kesalahan;

- (n) menetapkan caj, fi, levi atau kadar bagi caj pembayaran lewat yang ditetapkan di bawah Akta ini;
- (o) menetapkan penyimpanan dan penyenggaraan daftar;
- (p) menetapkan pengemukaan data oleh pemunya atau penghuni mana-mana premis yang menghasilkan apa-apa sisa pepejal terkawal dan mana-mana pemegang lesen yang menyediakan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal;
- (q) menetapkan tatacara dalam mengambil dan menguruskan sampel apa-apa sisa pepejal terkawal;
- (r) menetapkan cara dan bentuk berkenaan dengan pelan dan spesifikasi bagi apa-apa kemudahan pengurusan sisa pepejal yang hendaklah dikemukakan di bawah Akta ini;
- (s) menetapkan kelayakan yang khusus bagi mana-mana orang yang terlibat dalam apa-apa perkhidmatan pengurusan sisa pepejal;
- (t) menetapkan semua perkara lain yang perlu atau suai manfaat untuk ditetapkan bagi menguatkuasakan Akta ini atau bagi maksud menghapuskan apa-apa kesulitan yang diakibatkan oleh permulaan kuat kuasa Akta ini atau mana-mana peruntukannya.

(2) Peraturan-peraturan yang dibuat di bawah subseksyen (1) boleh menetapkan apa-apa perbuatan atau peninggalan yang melanggar mana-mana peraturan-peraturan itu menjadi suatu kesalahan dan boleh menetapkan penalti denda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau pemenjaraan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya bagi kesalahan itu.

BAHAGIAN XII

KECUALIAN DAN PERALIHAN

Kecualian dan peralihan

109. Tertakluk kepada peruntukan Bahagian ini, apa-apa pendaftaran, suruhan, perbuatan, perintah, arahan, kelulusan atau keputusan yang dilakukan, dibuat atau diberikan sebelum tarikh ditetapkan, di bawah mana-mana undang-undang bertulis yang berhubungan dengan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam yang

selaras dengan Akta ini hendaklah disifatkan telah dilakukan, dibuat atau diberikan di bawah Akta ini dan hendaklah terus berkuat kuasa dan berkesan sepenuhnya yang berhubungan dengannya pendaftaran, suruhan, perbuatan, perintah, arahan, kelulusan atau keputusan itu terpakai sehingga dipinda atau dibatalkan di bawah Akta ini atau mana-mana peraturan-peraturan yang dibuat di bawah Akta ini atau sehingga tarikh habis tempoh pendaftaran, suruhan, perbuatan, perintah, arahan, kelulusan atau keputusan itu.

Perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam sedia ada

110. (1) Semua agensi atau jabatan Persekutuan atau Negeri, pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang yang, sebelum tarikh ditetapkan, diberi kuasa di bawah mana-mana undang-undang bertulis untuk —

- (a) mengusahakan atau menyediakan apa-apa perkhidmatan pengurusan sisa pepejal;
- (b) menguruskan atau mengendalikan apa-apa kemudahan pengurusan sisa pepejal; atau
- (c) mengusahakan atau menyediakan apa-apa perkhidmatan pengurusan pembersihan awam,

hendaklah terus diberi kuasa di bawah Akta ini untuk mengusahakan, menyediakan, menguruskan atau mengendalikan perkhidmatan dan kemudahan yang disebut terdahulu selama tempoh satu tahun dari tarikh ditetapkan atau apa-apa tempoh lain yang dilanjutkan oleh Ketua Pengarah jika agensi atau jabatan Persekutuan atau Negeri, pihak berkuasa tempatan atau orang diberi kuasa itu berdaftar dengan Ketua Pengarah dalam masa enam bulan atau apa-apa tempoh lain yang dilanjutkan oleh Ketua Pengarah selepas tarikh ditetapkan.

(2) Pemberikuasaan yang diberikan kepada agensi atau jabatan Persekutuan atau Negeri, pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang di bawah subseksyen (1) hendaklah luput jika mereka tidak berdaftar dengan Ketua Pengarah dalam masa enam bulan atau apa-apa tempoh lanjutan yang disebut dalam subseksyen (1) selepas tarikh ditetapkan.

(3) Agensi atau jabatan Persekutuan atau Negeri, pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang boleh pada bila-bila masa sebelum habis tempoh pemberikuasaan itu memohon untuk mendapatkan suatu lesen di bawah Akta ini untuk terus—

- (a) mengusahakan atau menyediakan apa-apa perkhidmatan pengurusan sisa pepejal;
- (b) menguruskan atau mengendalikan apa-apa kemudahan pengurusan sisa pepejal; atau
- (c) mengusahakan atau menyediakan apa-apa perkhidmatan pengurusan pembersihan awam,

selepas habis tempoh pemberikuasaan itu.

Perjanjian dan perjanjian tambahan sedia ada

111. (1) Seseorang hendaklah hanya diberi kuasa untuk menjalankan perkhidmatan dan aktiviti yang dinyatakan dalam mana-mana perjanjian dan perjanjian tambahan berkenaan dengan perkhidmatan pengurusan sisa pepejal dan perkhidmatan pengurusan pembersihan awam yang dibuat dengan mana-mana agensi atau jabatan Persekutuan atau Negeri atau pihak berkuasa tempatan selama tempoh satu tahun dari tarikh ditetapkan atau apa-apa tempoh lain yang dilanjutkan oleh Ketua Pengarah jika orang itu menyerah simpan suatu salinan perjanjian dan perjanjian tambahan yang diperakui dengan Ketua Pengarah dalam masa enam bulan dari tarikh ditetapkan atau apa-apa tempoh lain yang dilanjutkan oleh Ketua Pengarah.

(2) Pemberikuasaan yang diberikan kepada orang yang diberi kuasa di bawah subseksyen (1) hendaklah luput jika mereka tidak berdaftar dengan Ketua Pengarah dalam masa enam bulan atau apa-apa tempoh lanjutan yang disebut dalam subseksyen (1) selepas tarikh ditetapkan.

(3) Orang yang diberi kuasa di bawah subseksyen (1) hendaklah dengan seberapa segera yang mungkin selepas menyerah simpan perjanjian dan perjanjian tambahannya, tetapi dalam apa-apa hal tidak lewat daripada enam bulan selepas tarikh penyerahsimpanan itu, memulakan rundingan semula perjanjian dan perjanjian tambahannya dengan Kerajaan Persekutuan dan pihak lain kepada perjanjian dan perjanjian tambahan itu supaya dapat menangani apa-apa isu kepentingan negara yang berbangkit dari tarikh ditetapkan.

(4) Penentuan mengenai apa yang terjumlah sebagai isu kepentingan negara yang berbangkit dari tarikh ditetapkan hendaklah dibuat oleh Menteri dan penentuan sedemikian hendaklah muktamad dan mengikat semua orang dan tidak boleh dicabar, dirayukan, dikaji semula, dibatalkan atau dipersoalkan dalam mana-mana mahkamah.

(5) Jika pindaan dibuat apabila perjanjian atau perjanjian tambahan yang dirunding semula itu dimuktamadkan, Ketua Pengarah hendaklah mendaftarkan perjanjian yang dipinda itu.

(6) Walau apa pun peruntukan Akta ini atau mana-mana undang-undang bertulis lain, kegagalan seseorang yang diberi kuasa di bawah seksyen ini untuk memulakan rundingan semula perjanjian dan perjanjian tambahannya sebagaimana yang dikehendaki di bawah subseksyen (3) hendaklah menjadi suatu alasan bagi pemberikuasaan yang disebut dalam subseksyen (1) dibatalkan atau bagi suatu lesen di bawah Akta ini tidak diberikan kepada orang itu.

(7) Jika suatu pemberikuasaan telah dibatalkan di bawah subseksyen (6) atau jika lesen tidak diberikan atas alasan yang dinyatakan dalam subseksyen (6), Kerajaan Persekutuan, Menteri atau Ketua Pengarah tidaklah bertanggung—

- (a) untuk membayar apa-apa pampasan kepada; dan
- (b) bagi apa-apa kerugian atau kerosakan yang dialami atau yang ditanggung oleh,

orang yang tersentuh oleh pembatalan pemberikuasaan itu atau keenganan untuk memberikan lesen itu.

Kemudahan pengurusan sisa pepejal sedia ada

112. (1) Mana-mana kemudahan pengurusan sisa pepejal yang diluluskan di bawah mana-mana undang-undang bertulis sebelum tarikh ditetapkan hendaklah disifatkan telah diluluskan di bawah seksyen 10.

(2) Ketua Pengarah boleh, pada bila-bila masa jika dia berpuas hati bahawa kemudahan pengurusan sisa pepejal yang diluluskan tidak menepati kehendak semasa mengenai kesan alam sekitar, kualiti dan tahap perkhidmatan pengurusan sisa pepejal atau

kesihatan awam, menyampaikan kepada pemunya atau penghuni kemudahan itu suatu notis secara bertulis tentang niatnya untuk menghendaki pemunya atau penghuni supaya memohon suatu kelulusan yang baru di bawah seksyen 11.